

SOSE HALUNK MEG
Magyar játékfilm 1993

In memoriam SIMÓ SÁNDOR

Irodalmi forgatókönyv

Írta: Nógrádi Gábor és Koltai Róbert

Rendező: Koltai Róbert

Szereplők:

Tordai Gyula vállfaárus, Imre nagybátyja

Tordai Imre 17 éves

Tordai Imre 40 éves

Jenő, Imre édesapja

Rózsika, Imre édesanyja

Bodizsár, könyvügynök

Nusika, a könyvügynök felesége

Teréz, az egykori menyasszony

Koltai Róbert

Szabados Mihály

Máté Gábor

Blaskó Péter

Pogány Judit

Jordán Tamás

Kathleen Gati

Monori Lili

Producerek: HUNNIA FILMSTÚDIÓ VÁLLALAT – MAGIC MEDIA

Bemutató: 1993. január

KÉPSOROK (ha csak egy-egy képsorra kíváncsi, kattintson rá!)

1. képsor, amelyben a felnőtt Imre minden futamban veszít, és a Sóhaj nevű lóról eszébe jut a nagybátyja..... 2
2. képsor, amelyben a 17 éves Imi elindul a nagybátyjával Újhelyre megismerni az életet..... 4
3. képsor, amelyben a vonat elindulása után Gyula meghúzza a vészféket, hogy még elérjék a szerdai futamokat..... 7
4. képsor, amelyben hőseink találkoznak a vigéccel és a feleségével, Nusikával, és Gyulának majdnem sikerül elveszteni a fiú drága óráját a tuti tippek segítségével 8
5. képsor, amelyben hőseink ismét Újhely felé indulnak, Nusi és Imi között mély érzelmek szövődnek, Gyuszi bácsi pedig akaratlanul is bemutatót tart a szerelem titkaiból 14

6. képsor, amelyben Gyulát és Imit Újhelyen megkergeti egy féltékeny férj; nincs hol aludniuk, de szerencsére egy vendéglőben összebarátkoznak az egykori focistával	16
7. képsor, amelyben Gyula és Imi a piacon ismerősökkel találkozik, rengeteg vállfát és csíptetőt adnak el, és Gyula lefizeti az ellenőrt.....	20
8. képsor, amelyben Gyula kap egy tuti tippet Csocsótól és husit esznek Imivel meg Nusikával.....	23
9. képsor, amelyben Gyula ráveszi Imit, hogy Adyt szavaljon, aztán a szabadságról elmélkedik a végében, majd találkozik egykori elhagyott szerelmével, Terézzel	26
10. képsor, amelyben hőseink ismét találkoznak a Vigéccel és Nusival, majd végre eljutnak Irmához, a fodrászüzletbe, ahol megint Gyula jár jobban, és Imi dühében haza akar menni	30
11. képsor, amelyben hőseink konflisra ülnek, csúful lehagynak egy hatósági közeget, majd Iminek rengeteg krémest kell megennie fogadásból, és Gyulát a rendőrök megverik	34
12. képsor, amelyben Imi éjszaka Deutsch bácsitól táncolni, másnap délelőtt pedig a nagybátyjától eladni tanul	38
13. képsor, amelyben Gyula meggyőzi barátját, a tisztelendő urat a biztos tippről, majd este, az ösztánc alatt Imi meg Nusi egymásra talál, Gyula pedig rosszul lesz és kórházba kerül.....	42
14. képsor, amelyben Imi imádkozik Gyuláért, aki reggelre feltámad, hogy Imivel Pestre utazhassanak a biztos tippel, de lekésik a vonatot.	47
15. képsor, amelyben csodák történnek. Például egy repülőgép leszáll a mezőre, és Csocsó tippje szerint futnak be a lovak. De a legnagyobb csoda az, hogy ha szeretjük az életet, magunkat, meg a szeretteinket, mert akkor tényleg sose halunk meg.	48

1. képsor, amelyben a felnőtt Imre minden futamban veszít, és a Sójaj nevű lóról eszébe jut a nagybátyja

Öreg Volkswagen Golf gurul a Kerepesi temetőben. Az út mentén sírkövek, fák, repkény, avar és béke. A kocsiból Imre, a színész, és Pucus, az örök vesztes szállnak ki, és indulnak a kőkerítés melletti sírok felé. Imre az egyik sírnál megáll, gyengéden végigsimítja a követ, mint aki leporolja, és nézi a feliratot: *Tordai Gyula*. Gyula bácsi Imre nagybátyja, édesapja testvére volt.

Pucus az alacsony kőkerítésen ül, és a túloldalra figyel. Hirtelen hátrahajol, és int a barátjának. Imre a kőfalhoz siet. A temető mellett az ügető ovális alakú versenypályája, s messzebb a nézőtér látható. A 4-es számú hajtó közeledik. Amikor észreveszi a két férfit, jelentőségteljesen bólint. Pucus feljegyez valamit. Tehát tuti a tipp!

*

Imre az ügető pénztáránál sorban áll. Fogad. Mögötte egy öregember, aki talán egész életét az ügetőn töltötte, s boldog volt, akár nyert, akár veszített, mert játszhatott: kockáztathatott.

ÖREG: Mi van, művész úr? Ma nem játszik?

IMRE: De! Játsszom!

Imre a pénztárosnőhöz fordul és megteszi tétjeit. Az öreg nevet. Foga már nincs, de biztos tippje neki is van.

*

Elindult a futam, vágatnak a lovak, repülnek a kocsik a hajtókkal. Még minden lehetséges, öröm és bánat, győzelem és halál.

Imre és Pucus a korlátnál állnak. A futamnak és a reménynek vége. A két férfi arcán a veszteség és az élet fájdalma, ami egy és ugyanaz. Imre összegyűri és eldobja a tiketteket, aztán ingerülten Pucusra néz. A nagy orrú szótlanul elsomfordál. Ez nem jött be. Pech.

Odébb az öreg vigyorog. Ő tudta!.... Persze, ha nem hallgatnak rá!...Imre dühösen legyint. Csak a halál biztos.

Újabb futam indul, újabb verseny, újabb tét.

Imre és Pucus a lelátón ülnek. Imre izgatott arccal figyeli a hajtókat, de a tekintete elfelhősödik: látszik, hogy ismét veszít. Pucus, a tippadó persze megint elhúzza a csíkot. Mit lehet itt már mondani? *A többi néma csönd.*

*

Este van. Az istálló előtt Imre a kerítésre támaszkodva bámul maga elé. Pucus közeledik.

PUCUS: Ez most tuti, Sóhaj kettő szombaton platzon lesz.

IMRE: Sóhaj?

PUCUS: Sóhaj. Mi van?

IMRE: Sóhaj – Szobaasszony – Fárosz.

PUCUS: Kettő – kilenc – tizenegy. Emlékszel?

IMRE (*nosztalgikus mosollyal*): A Gyszi bácsinak megvolt!

Néznek messze, messze, a temető kerítése felé, ahol Tordai Gyula vállfaárus és életművész nyugszik. (Vagy ott se nyugszik?)

2. képsor, amelyben a 17 éves Imi elindul a nagybátyjával Újhelyre megismerni az életet.

A kamasz Tordai Imre, azaz Imi a Keleti pályaudvar peronján áll a szüleivel, és a csomagszállító kiskocsin közeledő Gyszi bácsinak kiabál. Boldog, majd elszáll az örömtől, hiszen a nagybátyja magával viszi vidékre, vállfát fognak eladni, és vár rá a sok-sok kaland.

IMI: Gyszi bácsi! Gyszi bácsi!

Gyula a vállfákkal megrakott kiskocsin se bír magával. Itt is meg kell mutatni az unokaöccsének, hogy ő mindent tud, ő mindenhez ért, ő mindig győz. Az anyósülésen ül, de a vezetőn átnyúlva elkapja a kormányt, kormányozza a kocsit, és majdnem elüt egy fiatal nőt, aki férjével és a gyerekével a peronon áll. A nő persze jogosan ordít, hogy visszhangzik a csarnok.

FIATAL NŐ: Hülye maga?!

GYULA: Bocsánat, bocsánat! Nem látta a kacsámat? Imikém! Kisapám! Szevasztok!

Imi boldogan integet. De az édességáros is szalad a kiskocsi mellett egy darabig, hogy figyelmeztesse játékosársát az élet értelmére.

ÉDESSÉGÁRUS: Gyszi, szerda van, ma fut a Rokolya!

GYULA: De nem nekem! *(S az unokaöccséhez érve, leinti a kocsi vezetőjét.)* Ácsi, ácsi! Itt a Gyszi bácsi! Na kisapám, hova megyünk?

IMI *(boldog, csillogó szemmel)*: Újhelyre, Gyszi bácsi!

ANYA *(megrovó aggódással a hangjában)*: Ha le nem késítek a vonatot!

S a fia kezét megragadva már indul is előre, mert ő mindig tudja, mit kell csinálni, mikor, minek van itt az ideje, ő nem afféle mihaszna Tordai, mint a férje, meg ez a félnótás Gyula.

"Nyomás!" – int a kiskocsi vezetőjének Gyszi bácsi is elszántan, és fölszegzett fejjel előre, a cél felé néz, mint Napóleon Moszkva bevétele előtt.

A targonca újból elindul, végigkattog a vonat mentén, a peronon, miközben Imi és az édesanyja előtte, az apa meg mögötte lohol.

ANYA: Imi, könyörgöm, a fogadat mindig mosd meg, este, reggel... és ha ki vagy melegedve, ne igyál hideget... és a lábadat mindig ... Várjál már, ki van fűződve a cipőd... Várjál már!

Az anyának sikerül a fiát megállítania, aki a legszívesebben gyalog elrohanna Újhelyig, csak már ott lehetne, ahol az élet, a kalandok várják. Gyula a targoncával megelőzi őket, s úgy kiabál rájuk, mintha nem miatta késték volna le majdnem a vonatot.

GYULA: Hé, mozogjatok! Mi lesz má'? (A targoncavezetőhöz.) Tóni, vállfák feladva!

TÓNI: Igen, rendben Gyuszikám! Újhelyre!

Mikor Gyula leugrik a targoncáról, futástól lihegő testvéröccse, Imre apja is éppen odaér. Valamit kirángat a zsebéből, izgatottan nyújtja, mert mindig izgatott, mindig fél, mindig szorong.

APA: Itt van Imi jegye! Retúr!

GYULA: Most mi a fenének? Mondtam, hogy majd lerendezem!

Gyuszi bácsi elteszi a jegyeket, s aztán a pénzt is, amit a testvére az orra előtt lobogtat.

APA: Itt van! A gyerekre!

GYULA: Nee... Most minek?... Na jó, csak azért, hogy megnyugodjatok!

Végre Imi anyja is befut a fiúval, s ömlik belőle végtelenített aggódó monológja.

ANYA: Evés előtt mindig moss kezet! És nagyon vigyázz a füledre! Hol a vatta? Azt akarod, hogy megint felszúrják?

Imi már fel akar szállni a vonatra, de az anyja visszarántja, és egy marék vattát nyom a kezébe. Aztán azonnal a sógora karját kapja el, s már vonja is, húzza is félre ellenállhatatlanul.

ANYA: Gyula, mit ígértél?!

GYULA: Mint az életemre, Rózsika! Mint az életemre!

ANYA: Jobban, Gyula, jobban! Imi még gyerek!

GYULA: Egy férfit kaptok vissza! De olyat, aki a jég hátán is megéli!

ANYA: Nem kell Gyula, nincs jég!

GYULA: Imi, füttyülnek!

A kalauz füttye megmentette Gyulát szorongatott helyzetéből, s Imi meg a nagybácsi már pattannának is fel a vonatra, kapaszkodnak fel a lépcsőn, miközben a szülők a perionról még a zakójuk alját, az ingük ujját fogják, hátha meg tudják állítani a vonatot, az életet, a sorsot.

APA: Gyula! A gyerek előtt semmi lovi! Az ügetőt felejtse el!

GYULA (*dühösen, mintha tényleg dühös volna*): Ezt mondd nekem, öcsi? Milyen nap van ma, szerda! És én hova megyek? Újhelyre! Dolgozni a fiatokkal! Na jó, puszika, puszika, nem vár a Gyuszika!

S miközben a szülők búcsúzkodnak, megpusztilják a fiúkat, s felnyújtják a lenn felejtett bőröndöt, Gyuszi bácsi csak a poénján vihorászik nagy büszkén.

GYULA: Haha, de jót mondtam! Puszika, puszika, nem vár a Gyuszika! Na, szevasztok!

ANYA (*hirtelen megragadja a fia kezét és a férjére néz*): Jenő, az óra!

Imi persze izgatottan visszafordul, hiszen a legendás családi karórát már a 16. születésnapjára meg kellett volna kapnia.

APA: Megígértem neked, hogy megkapod a Doxát, ha 16 leszel!

IMI: Már tizenhét vagyok, apa!

ANYA (*megvetően a férjére néz*): Bravó!

Az apa lecsatolja karjáról az órát, és odaadja a fiának.

APA: Vigyázz rá! A világ legértékesebb órája! Doxa, svájci!

GYULA: Köszönd meg, apukám! Ez olyan pontos, mint a halál!

IMI: Köszönöm! Anya, köszönöm!

Imi még egyszer megpusztilja a szüleit, s folyik a búcsúzkodás, míg a vonat el nem indul. De a szülők pár pillanatig még akkor is futnak utána, integetnek, s az anya elsírja magát. Leginkább ő tudja, milyen veszélyeknek teszi ki a fiát az, aki Tordai Gyulával elengedi a nagyvilágba. Akkor már inkább a Mount Everestre vagy az idegenlégióba! Nagyobb biztonság.

3. képsor, amelyben a vonat elindulása után Gyula meghúzza a vészféket, hogy még elérjék a szerdai futamokat

A vonaton sok az utas, a legtöbben ülnek, kosarak, csomagok, bőröndök fent a csomagtartóban, s lent a lábaknál.

Gyula és Imi az üléseket összekötő folyosón, az ablaknál állnak. A fiú az értékes órát nézegeti, amire már évek óta vágyott.

GYULA: Látod? Látod, milyen apád van? Szeresd, becsüld! Tudod, mibe kerül egy ilyen Doxa? Legalább kétszáz vállfa!

S mintha a legtermészetesebb dolog volna, Gyula két ülés közé sétál és meghúzza az ablak feletti vészféket. A vonat csikorogva lelassít, megáll, miközben az utasok visítva egymásra esnek, a csomagok pedig megindulnak a mélybe a gravitációs törvény szerint.

Gyula kiegyensúlyozott nyugalommal átlépi a csomagokat és az utasokat, majd a rémült Imi az ajtó felé húzva elindul kifelé.

GYULA: Bocsánat, bocsánat! Szabad, szabad? Semmi baj, gyerünk, gyere, mozgás! Semmi baj, semmi baj!

Csakhoggy egy dühös, kopasz férfi a külső peronon áll, és nem engedi kinyitni az ajtót.

KOPASZ: Hova, hova elvtársak? Meghúzzuk a vészféket, aztán meglógunk?!

Gyula bácsit azonban nem olyan fából faragták, aki megijed egy kopasztól. Negyvennégyben nyilasnak öltözött, hogy zsidókat mentsen, ötvenhatban elszavalta a Nemzeti dalt a nyíregyházi piacon. Hamarabb kell felkelnie annak, aki rá tud ijeszteni! Rávicsorít a kopaszra és hörögve maga mellé rántja Imi.

GYULA: Tudja, kinek a fia ez? Tudja, ki ez? Mutatkozz be, Imikém!

IMI: Tordai Imre!

GYULA: Hallotta? A Tordai elvtárs fia!... A kis Tordai!

A kopasz hökkenten bámul egy pillanatig, aztán elengedi az ajtót és eltűnik. Ő ugyan nem ismer Tordai nevű elvtársat egyet sem, de ki tudja?... Hátha valami nagykutya. Jobb félni, mint megijedni.

GYULA (*diadalittasan pillant körbe*): Na, mer' azért! Gyere kispám!

4. képsor, amelyben hőseink találkoznak a vigéccel és a feleségével, Nusikával, és Gyulának majdnem sikerül elveszteni a fiú drága óráját a tuti tippek segítségével

Gyula és Imi a külső pályaudvaron átfutnak a síneken a csomagjaikkal a Kerepesi út felé. De hova? Hova? Lám csak, jól érezte Rózsika! Az anyai szív és a sógornői tapasztalat megsúgták neki, hogy mi várhat az ő egy szem gyermekére. De már késő!

IMI: Gyuszi bácsi, miért szálltunk le, baj van?

GYULA: Nyugi kispám, te csak ne törődj semmivel! Egy perc és már itt se vagyunk!

*

A Kerepesi úti ügető főépületében Gyula csörtet befelé. Mögötte, még mindig értetlenül, csomagokkal a kezében siet utána Imi, s kapkodja a fejét. Az ablakon túl ott a pályán, a pályán nagy a nyüzsgés, hamarosan indul az első futam. Gyula a fiúval az étterem-részbe siet, s közben magyarázgat, nyugtatgat, ahogy egy nagybácsihoz illik.

GYULA: Nyugi kispám! Tartoznak nekem. Van egy kis behajtanivalóm!

Amint ezt Gyuszi bácsi kimondja, beleütközik egy magas pincérbe, aki szigorú tekintettel elállja az útját, mint régen a vándorokét a betyárok. Itt valóban a tartozás esete forog fenn. Csak momentán nem Gyulának tartoznak, hanem ő tartozik, s nem neki van behajtanivalója, hanem rajta hajtják be az adósságot. Gyula már nyúl is a zsebébe, s odaad a pincérnek néhány bankjegyet.

GYULA: Lajoska! A többit szombaton! Nincs valami füles?

LAJOSKA (*lefelé int*): Ott a Pucus!

Gyula és Imi rohannak le a lépcsőn. Egészen pontosan csak Gyula rohan, Imi csupán az értetlen díszkíséret. No, de hát semmi baj! Azért van az embernek nagybátyja, hogy mindent megmagyarázzon.

GYULA: Hát csak nem képzeled, hogy személyvonattal megyünk?! Gyorsvonat, első osztály! Plüssfotel, meg a világon minden!

A büfében az ivópultnál Boldi, a könyvügynök áll feleségével, a kissé visszamaradott Nusikával és Pucussal.

GYULA: Pucus! Szevasz, Pucuskám! Nézd, itt a Boldi! *(A nőre mosolyog.)* Nusika!

VIGÉC *(Pucushoz)*: Ahogy megbeszéltük! A harmadikig semmit!

GYULA *(Boldira intve Iminek)*: Ez meg könyveket árul! Jó kai, Tolsztoj, fenekembe foszfor!

VIGÉC *(megvetően Gyulára)*: Bohóc!

A vigéc megragadja Nusi karját, és húzza maga után. Megőrül a féltékenységtől.

GYULA: Nusika, Nusika! Kell egy kis husika? *(Énekel.)* „Találkozás egy régi szerelemmel.”

Nusika kuncog, látszik, boldogan maradna, de a mogorva, ellenséges vigéc elrángatja Gyuláék mellől. Joggal félti, joggal cipeli magával a feleségét, aki tele van életörömmel, s nyilván könnyű táncba vinni.

Gyula hirtelen félbeszakítja az éneklését és a tippadóhoz fordul.

GYULA: Na Pucuskám, miből élünk? *(Imire mutat.)* Az unokaöcsém!

PUCUS: Gyula, a harmadikig semmit!

GYULA: És a harmadikban? Rokolya?

PUCUS: Ne röhögtesse! Perzsalány a nyerő!

GYULA *(némi csodálkozással)*: A hatos?

PUCUS *(riadtan körbepillant nem hallotta-e valaki a titkot)*: Psszt!
A hatos.

PUCUS: Vedd le! De ez most csak neked!

GYULA: Nem viszel az erdőbe, Pucuskám?

Ennél nagyobb sértést nem lehet mondani egy barátnak, aki egy kivételesen halálbiztos tippel ajándékozza meg az embert. Ez olyan, mint beleharapni az áldást osztó kézbe. Pucus sértődötten ott akarja hagyni Gyulát, aki bocsánatkérően utána kap, és visszarántja a vékony, nagy orrú embert. Szerencséje van, hogy Pucus nem olyan sértődős fajta.

PUCUS *(megengesztelődve)*: De a harmadikig semmi!

GYULA: Nem képzeled!!

IMI: Gyuszi bácsi!

GYULA: Mi van, kisapám?

IMI: Mikor megyünk?

GYULA: Hova?

IMI: Újhelyre!

GYULA: Figyelj! Akarsz a Kastélyszállóban lakni? Első osztály.

Fürdőszoba. Kaja, pia, nők. Na? He? *(Kiveszi Imi füléből a vattát.)*

Nem kell ez neked! Csókolom anyádat!

Imin nem látszik, hogy annyira megnyugodott volna a nagybátyja érvelésétől, bár a "kaja, pia, nők" kijelentésből a harmadik szóra némileg felcsillan a szeme. Tizenhét éves, de még néhány ügyetlen csókon meg tapenoláson kívül, amit a szomszéd kislány a matekpéldái megoldásáért cserébe engedélyezett neki, még nem tudta mi az, hogy: nő. Látszik rajta, hogy szeretne hinni Gyuszi bácsinak, de egész eddigi életében vaknak és süketnek kellett volna lennie, ha nem tudná, hogy a nagybátyja nem mindig azt mondja, ami a valóság, sokkal inkább azt, amit szeretne, ha valóság lenne. Imi azt ugyan nem hitte, hogy "Gyula egy élvhajász gazember", ahogy az anyja szokta mondani, (vajon mi az az élv? valami szexuális, az biztos!), sokkal inkább az apja magyarázatát fogadta el, aki szerint az öccse egy szerencsétlen ember, akit csak sajnálni lehet a szenvedélye miatt.

Gyula észreveszi egy közeli asztalnál Titi bácsit, az egykori sztárhajtót, és felrikolt örömeiben.

GYULA: Titi bácsi! Gyere apukám, gyere! Hatszoros champion! Ül már le! Titi bácsi, bemutatom az unokaöcsémet!

TITI *(unott képpel, oda se nézve)*: Szép gyerek!

GYULA *(Int a pincérnek, hogy hozzon az öregnek valamit, s aztán ismét Iminek)*: Na, mit szólsz? Egy igazi champion! Hatszor nyert magyar derbyt a Titi bácsi! Így van, Bubukám?

BUBU *(a Lajoska)*: Aha. Tisztelem, Titi bácsi!

GYULA: Egészségedre, Titi bácsi! Isten éltesen! *(Aztán közelebb hajol, mint a titkos ügynökök, ha egymás között vannak.)* Valami megérzés a másodikra?

Titi bácsi körbepislant, mintha attól félne, hogy valaki kihallgatja őket, aztán titokzatosan csak annyit mond:

TITI: Revü, Rovó oda-vissza!

GYULA *(meglepődve, halkan)*: Hoppá! Ez biztos?

TITI *(sértődötten és megfellebbezhetetlenül)*: Mint a halál!

GYULA: Kösz szépen, Titi bácsi, kösz szépen!

*

Imi és Gyula már az ügető pénztáránál állnak, mert ilyen tippet nem lehet kihagyni, egy hatszoros champion nem tévedhet. Bár Imi még egy kicsit értetlenkedik.

IMI: Gyuszi bácsi! Nem azt mondták, hogy csak a harmadikban?

GYULA: Nyugi kisapám, addigra már gazdagok leszünk!

És elindult a második futam! Ott fut Revü és ott fut Rovó is! Sajnos azonban néhány ló még szintén ott fut, ami károsan befolyásolhatja a verseny várható végeredményét. Gyula és Imi a lelátón figyelik a célba érkező fogatokat. Egészen pontosan csak Gyula figyel, mert Imin látszik, nem tudja kristálytisztn, melyik lónak kell drukkolni, hogy legyen kaja, pia, de főleg nő. Gyula rettenetesen izgatott és kiabál, kiabál.

GYULA: Gyere, gyere! Ne fogd vissza, te rohadék! Ne fogd vissza!

Amikor vége a futamnak, Gyula dühösen eldobja a tiketteket, aztán idegesen jobbra-balra pillant, mintha valakit keresni, akin kitölthetné a dühét.

IMI (*óvatosan*): Nem nyertünk?

GYULA (*keserűen az unokaöccsére néz*): Csalók! Rohadt maffia!

IMI: Mi az, hogy maffia?

*

Az ügető teraszának korlátjánál Gyula Simulával, az uzsorással tárgyal, aki jól öltözött, ápolt gazember kis autós táskával a kezében.

GYULA: Tudom, tudom, de mikor nem adtam meg? Figyelj, adj most ötszázat, és ezerhetet kapsz szombaton! (*Imire felé int*) Az unokaöcsém! Szűz kéz szerencsét hoz.

Ezt a kézdolgot talán nem kellett volna felemlgetni. Simula érdeklődve fogdossa Imi csuklóját, amint meglátja rajta a drága órát.

SIMULA: Doxa?

Gyula őszinte felháborodással rántja ki unokaöccsét a gaz uzsorás karmaiból. Mit képzelsz ez a katolikus Shylock? Hát egy ilyen előtt már semmi se szent?

GYULA: Még mit nem! Most kapta az apjától a szülinapjára!

SIMULA (*közönyösen elfordul*): Kár!

Gyula felháborodása valamiképpen egy másodperc alatt eloszlik (mily bonyolult az emberi lélek!), és egy pillanatnyi tétovázás után arrébb vonja a fiút.

GYULA: Figyelj, kispám! Tíz percre kölcsönadjuk a Gabi bácsinak az órát, na? Tíz perc múlva megint a karodon lesz! *(Lecsatolja Imi óráját)* Halálbiztos tipp, ez most halálbiztos! Tudod! Hallottad, a Pucus mondta! Halálbiztos! *(Megpusztilja unokaöccsét.)* Tíz perc! Már húzzuk is vissza!

Simulában egy pszichológus vészelt el. Meg se várja, mi a győzködés végeredménye, már szedi elő az ötszáz forintot. Ismeri az ügyfeleit: az anyjukat is eladnák abban a biztos tudatban, hogy tíz perc múlva nyernek és kiválthatják. Kérdés persze, hogy Simula elfogadna-e egy anyát zálogtárgynak. Most mindenestre odaadja a pénzt, átveszi az órát és felcsatolja a karjára.

GYULA: Kösz szépen! Kösz! Csak tíz perc! Rögtön jövünk!

Egy kövérkés, kockás inges férfi telefonál a pénztárak közelében.

CSOCSÓ: Nem, nem, ezerötszáz! Érted? A hetedikig értél ide, ha jót akarsz!

A férfi megragadja a mellette elsiető Gyula karját.

CSOCSÓ: Gyula!

GYULA: Mi van?

CSOCSÓ: Na?

GYULA: Tuti a hetedik, mondtam!

CSOCSÓ *(megnyugodva a telefonba)*: Akkor hozod!

Imin látszik, hogy ha eddig értett is valamit a történetekből (nem értett), most ezt a keveset is beborította az egyiptomi sötétség. Ha a harmadik futamig nem szabad játszani, mért játszunk a másodikban? És ha a hetedik futam tutiját tudjuk, sőt megmondjuk egy barátunknak, mért teszünk fel egy drága órát a harmadikban? Mint egy nagy játékmester mondotta (bár nem egészen az üggetővel kapcsolatban): oly dolgok vannak földön és égen Horáció, melyek...

Gyula és Imi a pálya szélén állnak, ahonnan jól látszanak a lovak, s főleg Rokolya. Gyönyörű ló. Kár, hogy az üggetőn nem a szépség számít. Imi kicsit izgul, de Gyula bácsi nyugodt. Sőt: kifejezetten derűs. Ferenc József meg Vilmos császár lehetett ilyen az I. világháború előestéjén: *öszre hazatérnek a katonák.*

GYULA: Látod, milyen frankón néz ki a hatos? Tuti nyerő!...
Odanézz! Alig bírja tartani!

Miközben a hangosbemondó a rajthoz szólítja a hajtókat, Pucus eszeveszetten rohángál az emberek között és Gyulát keresi. Valamit megtudhatott, valami nagyon fontosat, valami életbevágót. Még egy székre is felugrik, úgy kiabál.

PUCUS: Gyula, hol a Gyula? Gyula, Gyula!
BEMONDÓ: Vigyázz! Egy, kettő... Start!

Gyula és Imi izgatottan nézik a verseny indulását. Minden fogat hibátlanul rajtolt, csak egy kék-fehér szalaggal díszített ló bokrosodik meg. A rajtszáma olyan messziről, ahol Imiék állnak, nem látszik, de a fiú lelkét szörnyű sejtelmek gyötrik.

IMI (*óvatosan*): Gyuszi bácsi, milyen színű is a hatos?
GYULA: Kék-fehér!
IMI: Nem az ugrál ott?

Gyula a botladozó ló felé pislog, és zavartan igazgatja a sapkáját.

GYULA: De... dehogy!

A ló teljesen lemarad. Most már letagadhatatlan, ami nyilvánvaló: a kék-fehér a hatos. És most már az biztos, hogy a hatos az első lesz – hátulról.

IMI: Most mi lesz?
GYULA (*zavart fatalizmussal*): Hol van még a vége, kisapám! Még lehet eső, lehet hó!

A ló egyre lassuló iramban botorkál. A hatos kocsik egyik kereke kiesik. Gyula és Imi reménytelenül nézik, ahogy a ló tovább vonszolja a széteső fogatot.

IMI: Gyuszi bácsi, a Doxa?
GYULA: Öt perc múlva a kezeden lesz!

Simula ugyanott áll az ügető teraszán, mint az imént. Arcán érzelemnek jele sincs. Tudja, mi következik, ismeri a világot, az embereket; az uzsorásnál jobban senki. Lámcsak, Tordai Gyula is könnyörgő tekintettel, hanggal fut oda hozzá.

GYULA: Gabika! Gabika, kétezer?!

SIMULA: C'est la vie!

GYULA: Kettő-kettő! Kettő-öt!

SIMULA: Kettőezerhét. És szombatig!

Gyula hökkenten néz a zsaroló uzsorásra, de csak egy pillanatig. Ismeri az élet törvényeit: a vesztes halott ember, csak a győztes a király. Bólint, aztán az óráért nyúl, és az unokaöccsének nyújtja.

GYULA: Na jó, kösz szépen! Látod, kispám? Mondtam, hogy tíz perc múlva a karodon lesz!

5. képsor, amelyben hőseink ismét Újhely felé indulnak, Nusi és Imi között mély érzelmek szövődnek, Gyuszi bácsi pedig akaratlanul is bemutatót tart a szerelem titkaiból

Végre megint a vonaton.

Az egyik kupében a Vigéc színes, nylonba kötött lapokat mutogat egy parasztházaspárnak. Mellette Nusi ül unott arccal, tompa pillantással.

A fülkében még két fiatal lány utazik.

VIGÉC: Ez egy romantikus sorozat. Szerelem, bosszú, kaland. Faust, Ég a Tisza, Egy magyar nábob. Tizenöt könyv, de mind válaszonkötésben.

Gyula bekukkant a fülke ablakán, és Imivel együtt már tolat is befelé. Nusi arca felderül, arca mosolyba öltözik, öröme határtalan. A paraszttasszony mindezt nem veszi észre, a prospektust forgatja.

ASSZONY: És tessék mondani: milyen színűek? Mert az én bútorom barna.

Gyula felpakolja a poggyásztartóra a vállfákat, és úgy csinál, mintha nem ezer éve ismerné Boldit.

GYULA: Na végre! Már kergetem Pest óta! Megvan még az a romantikus-sorozat? Az a barna! *(Rémülten a paraszttasszonyhoz fordul.)* Csak nem azt tetszik akarni megvenni?

A Vigéc először undorral nézi Gyulát, de mivel üzletről van szó, belemegy a játékba.

VIGÉC: De, de! Éppen azt nézegeti a hölgy.

GYULA: És abból csak egy van?

VIGÉC: Egy!

GYULA: Jaj, Imikém, neked volt igazad! Meg kellett volna venni! Én főbe lövöm magam!

VIGÉC (*Gyulának nyújtja a prospektust*): Hát, ha a hölgynek nem kell...

GYULA (*felcsillanó szemmel*): Nem kell? Bravó! Nem kell!

ASSZONY (*a prospektus után kap*): Dehogynem! Kérem! Mennyi lesz ez kompletten?

Gyula dühösen felsóhajt, mint aki elesett élete legnagyobb lehetőségétől. Kicsit aljas húzás volt, de a művelt népért mindent meg kell tenni.

VIGÉC: Egyelőre ingyen. Csak itt tessék aláírni! Majd, ha jön a könyv. Utánvét. Tizenkét havi részlet.

Az asszony boldogan bólint és aláír.

Imi és Nusika óvatosan méregetik egymást. Két szorongó, gátlásos ember, tele elfojtott vágyakkal és reményekkel.

Kicsit később Gyula ócska rigmusaival próbál vállfát eladni a parasztembernek.

GYULA: Szereti Julcsát Jenő, mert van nála csíptető! Ha lehúzza a nadrágját, használhatja a vállfáját!

A fülkében ülő lányok kuncognak, ami Gyulát még inkább felajzza, lázba hozza, szereplésre ingerli.

GYULA (*a parasztembernek*): Most már emlékszik? Maga vett tőlem vállfát. Ne gyerekeskedjen! Maga vett tőlem vállfát! Megvan még?

PARASZT (*tétován, hiszen sose vett vállfát Gyulától*): Persze! Az még megvan!

GYULA (*a vihogó lányokhoz*): Mi van lányok, rövid a szoknyátok? Lehúzhatom? (*a lányok még jobban nevetnek*) Nem azt! Az ablakot!

Miközben Gyula a lányok agyát fűzi, Nusi és Imi néma pillantásokkal, rezdülésekkel próbálnak közeledni egymáshoz, mint két kis állat. A Vigéc ellenszenvvel és tehetetlenül figyeli a szótlán kokettálást.

Besötétedik.

A fülkében mindenki alszik, horkol.

A kocsi folyosóján Gyula az egyik lánnyal elindul a kocsi vége felé.

A parasztházaspár már leszállt.

Nusi felébred, halkán dúdolni kezd, és a lábát óvatosan Imi combja közé helyezi. Birizgálni kezdi a fiút.

A fiú felriad. Riadtan-kérdően az asszonyra néz, aki felajzottan suttog.

NUSI: Meg kell masszírozni! Zsibbad a Nusinak!

Imi a nő lábát masszírozza, már amennyire ő ért a masszírozáshoz, és látszik, hogy a vére egy bizonyos helyre koncentrálódik.

Nusi izgatottan dúdolgat, nevetgél, vágyakozásában megharapja a szája szélét.

NUSI: Még, még!

A Vigéc horkant. Nusi lekapja a lábát, de már késő. A Vigéc felébred és nagy erővel a felesége combjára csap. Nusi fájdalmában felsikolt, és sírni kezd.

Imi felugrik az ülésről és kisiet a folyosóra.

Imi megáll a fülke előtt, körülnéz, aztán elindul a folyosó vége felé.

Megáll a mosdó ajtaja előtt.

IMI (*halkan*): Gyuszi bácsi! (*kopogtat*) Gyuszi bácsi!

Egyre erőteljesebben kopogtat, mire egy nagydarab férfi kilép a vécéből.

FÉRFI: Mi van, kisöreg?

IMI: Bocsánat!

A fiú átmenekül a másik kocsiba, be-benéz a fülkékbe, keresi a nagybátyját.

Az egyiknél megtorpan. A fülke függönyét behúzták. Bekukkant a résen.

Gyula éppen a lány bugyiját halássza elő a szoknya alól.

A lány felnéz. Meglátja a fiút. Nem mozdul, megdermed, kínjában mosolyog.

Gyula megérzi, hogy valami történt és előkászálódik. Észreveszi Imit.

A fiú rémülten félreugrik, kihajol a folyosó nyitott ablakán, kipirult arcát hűti a szélben.

Gyula kilép a fülkéből és az unokaöccse mellé áll.

GYULA: Szép dolog a szerelem, mi, kisapám?

6. képsor, amelyben Gyulát és Imit Újhelyen megkergeti egy féltékeny férj; nincs hol aludniuk, de szerencsére egy vendéglőben összebarátkoznak az egykori focistával

Végre befut a vonat Újhelyre, Gyuláék leszállnak, s mit tesz isten, rögtön akad egy ismerős. Gyula nagyot kurjant a takarítónő felé, aki a peronon söpröget.

GYULA: Adj Isten, Mari néni!

MARI (*boldog meglepetéssel*): Istenem! A Gyula Úr!

GYULA: Mosolyogjon már erre a fiúra! Az unokaöcsém! Színész lesz! Nézd csak meg, Imikém! Nézd meg! A legszebb lány volt Újhelyen! Megfizethetetlen!

MARI: Első osztályú kurva voltam, az biztos!

GYULA: Mari néni! Hol aludjunk ma?

MARI: A Sánta Pircsinél! Imádja Magát!

GYULA (*Imihez*): Hallod?

MARI: A férje állandó éjjeles!

GYULA: Az én kis Pircsikém!

És Gyula meg Imi elindulnak a régi szeretőhöz.

Hogy Pircsinél mi történt, azt pontosan nem lehet tudni. Mi már csak azt látjuk, hogy Gyula meg Imi lélekszakadva rohannak az újhelyi utcákon, miközben egy hatalmas darab, kövér férfi le-lecsúszó alsónadrágban üldözi őket.

KÖVÉR: Hogy rohadnál meg, Gyula!

GYULA (*Imihez futtában*): Láttad a Sánta Pircsit? Hogy nézett rám? Még mindig szeret! Hát ki tudta, hogy ez a marha elcseréli a műszakját! Ki tudta...

KÖVÉR: Ha még egyszer meglátlak, letépem a tökeidet! Te, szemét!

Pircsi férje nem bírja tovább az iramot. Leáll. Gyula és Imi átszaladnak a hídon.

GYULA: Na, milyen kalandjaink vannak, apukám? És ez még csak a kezdet!

Gyula és Imi egy vendéglői asztalnál ülnek. Hátul, a másik teremben cigányok húzzák, valaki nagyon mulat. Gyula az ismerős pincért hívja. No, de ki nem ismerőse a vállfásnak ebben a kicsi országban? S aki mégsem, az öt perc múlva az lesz.

GYULA: Ottókám!

OTTÓ (*örömmel közeledik*): Üdvözlöm, Gyula úr!

GYULA: Jó estét! Megy még, megyeget?

S mutatja mire gondol. A pincér nevet. Van, akit ugyan szájba vágna ezért a kérdésért, de nem a régi vendéget. S pláne nem Tordai Gyulát. Aztán ahogy illik, a nagybácsi Imire int.

GYULA: Az unokaöcsém! Színész lesz! Mutatkozz be!

IMI: Tordai Imre.

OTTÓ: Gratulálok!

GYULA: Hozna nekünk valami különlegeset, Ottókám? Valami delikátot?

OTTÓ: Tojást? Jó lesz?

GYULA: Rántotta? Öt tojásból: öt tojás per koponya! *(Imihez)*
Szereted a rántottát?

Imi bólint, Gyula pedig megcsókolja a fiú homlokát. Ez az ő unokaöccse! Imádja a különlegességeket. Tiszta nagybátyja. Ezt meg kell ünnepelni. Gyula hátrafordul a másik teremben unottan cincogó cigányok felé.

GYULA: Mi van, Bogyókám? Sose mulatunk?

S a prímás már jön is *(Gyula úr!)*, húzza is a kedvenc nótát a régi vendégnek: „Édesanyám, kedves anyám ...” Mert a zenész cigány feje olyan, mint a belügyi archívum: semmit sem felejt.

GYULA: Látod, kispám, engem mindenütt ismernek! „Édesanyám, kedves anyám ...” Ismered? Nem? Akkor még egyszer! "Édesanyám, kedves anyám..." Szereted a túróscsuszát? "az vón a kérésem: túróscsuszát, de túróscsuszát csináltasson nekem..."

S ekkor hátul, a vendéglő másik helyiségében egy részeg felemeli fejét az asztról és énekelni kezd.

BALOGH II.: ... futballcsukát, sej-haj, jó sok stoplit rája, ez illik-illik-illik, ez illik-illik-illik, az én...

Gyula átsiet a cigányokkal a gajdolóhoz, s olyat ordít, mint Dugonics Titusz, amikor Nándorfehérvárnál lerántotta a törököt.

GYULA: Imi! Imi, kispám! Tudod ki ez? Hát nem találsz ki! Na, ki? A Balogh II.! A Koki! Magyar válogatott focista! Csókoljalak meg!...

BALOGH II.: *(alig forgó nyelvvel szerénykedik)* Csak egyszer, a ruszók ellen!

GYULA: Egyszer?! És ha eltalálsz a labdát a gólvonalon? Akkor ma te vagy a Bozsik Cucu!

BALOGH II.: Na ja, de nem találtam el!

GYULA: Az most már mindegy! Te akkor is a Balogh II. vagy! Na, ki vagy? Na, na?

BALOGH II.: Ki vagyok?

GYULA: Hehe! Ez már nem is emlékszik! Ez kész! Na figyelj! Figyelj, Kokó! Magyar-ruszkai válogatottnak...

És Gyula a bútorokból futballpályát rögtönöz, és a két helyiséget elválasztó ajtónyílásba áll.

GYULA: Ez a ruszki kapu! (*Iminek*) Gyere, apukám! Gyere, gyere! Na! Te leszel a Jasin! Vedd le a szemüvedet! Vedd már le a szemüvedet! Láttál már szemüvegben védeni? Csókolom anyádat! Én vagyok a Balogh Koki!

A pincér közben meghozza a tojást, Gyula odaszalad, belemarkol a rántottába, magába tömi, s teli szájjal beszél tovább.

GYULA: Finom ...! Ott jön a labda, ívelődik be, mellre veszem, nem megyek mindjárt a kapu felé! (*arrébb tolja a pincért*) Menjél ki bal szélre, Ottókám! Kiteszem a bal szélsőnek, kapom vissza! Beindulok, beindulok, szembe vagyok a kapussal, csinállok egy húzós cselet: és akkor befejelem, besóhajtom, bepuszítom: Góól, góóóóóóóól, gó-hó-hóól!

BALOGH II.: Góóóóól! Góóóóól!

És egymás nyakába ugorva Gyula és Balogh II. lezuhannak a földre.

GYULA: Kokikám! Megvertük a ruszkikat! Istenem! Ha én focista lehettem volna, kisapám!

De Imi úgy látszik nem a nagy nemzeti dicsőség izgatja momentán, hanem valami más.

IMI: Gyuszi bácsi, akkor most hol alszunk?

BALOGH II. (*részeg pislogással*): Nálam! Majd én hazaviszlek benneteket!

A focista házában, éjszaka, Gyula és Imi cipelik Balogh II. hatalmas, tehetetlen testét, nyögve, kínlódva a lépcsők felé. Ennyit arról, hogy ki visz haza kit.

Bent a lakásban Gyula a nagyobb ágyon fekszik, Imi a két székkal kiszélesített keskenyebb dikón. Próbál elhelyezkedni a kényelmetlen fekvőalkalmatosságon.

GYULA: Leszel te még válogatott, Kokikám! Címeres mez, himnusz...

BALOGH II.: Ha berúgom...

GYULA (*a forgolódo Iminek*): Ne feküdj a bal oldalodon, apukám! Ott a szíved! S ezt tanuld meg egy életre! Aludj már Kokó! Koki!

Kokó nyögdécsel, a tükörnél kotorászik, cigit keres, rágyújt. Aztán leoltja a villanyt, ráesik az ágyra, és elhelyezkedik Imi mellett, belül a falnál. Lábai Imi fejénél meredeznek. Némi illatuk lehet, mert látszik a fiú arcán, hogy egy percet sem fog aludni éjszaka.

GYULA: Jól pihend ki magad, kispám! Holnap vásár!

7. képsor, amelyben Gyula és Imi a piacon ismerősökkel találkozik, rengeteg vállfát és csíptetőt adnak el, és Gyula lefizeti az ellenőrt

Nyüzsög a piaci nép a kisváros terén. Kofák gyümölcssel, zöldséggel, kispárosok az áruikkal, kereskedők csiricsaré portékájukkal.

A háttérben induló szól: lélekvidítónak szánt mozgalmi dal.

Gyula és Imi a sátrak közötti úton vonulnak át a vállfákkal megpakolva. Imi persze izgatott: végre itt a vásár, az élet! A titkok kapuja.

Zaj, kiabálás, nyüzsgés hallatszik.

GYULA: Na, kispám, most belekóstolsz az életbe!

KENDŐÁRUS: Hé, Gyula! Mennyit buktál tegnap?

GYULA: Mi van? Milyen buktáról beszél ez? Lekváros?

BIZSUÁRUS (*egy nagy autó előtt*): Gyulus! Mi lesz szombaton?

GYULA: Sabesz! Menj templomba! (*Iminek, aki az autót bámulja*)

Nyugi, apukám, nekünk frankóbb lesz!

Kövérkés asszony trónol a cserepek, kosarak között.

BERTA: Szűrő-szita-szagatót!

GYULA: Berta néni! Az unokaöcsém! Színész lesz! Mutatkozz be szépen a Berta néninek!

IMI: Csókolom!

BERTA: Itt a köcsög, itt a cserép! Szűrőt, szitát, kefét!

GYULA (*Iminek*): Tudod milyen gazdag ez? Milliomos, mégis minden reggel itt ücsörög már hajnali ötkor! (*hirtelen*) Most ne nézz jobbra!

PIMPI (*nagydarab dühös kereskedő*): Gyula, mi lesz? Én menjek?

GYULA: Nyugi Pimpi! Nyugi, megadom!

PIMPI: Piszok zsidó!

IMI: Gyuszi bácsi, te zsidó vagy?

GYULA: Néha, apukám, néha. De nem kell mindig odafigyelni... Aki mindent meghall, hamar meghal. *(nevet)* Na, milyen jót mondtam!

FAKANALAS: Fakanál, fakanál, a kanál... *(észreveszi a közeledőket)*

Megint ide evett a fene, Gyula?

GYULA: Ne is törődj vele, Döncikém!

FAKANALAS: Azt mondtad, ma Egerbe mész!

GYULA: Hát, miért, ez nem Eger?

FAKANALAS *(dühösen legyint)*: Eh!

A kanálárus összepakol.

Imi egy árus gajdolását hallgatja, aki rigmusokkal kábítja a népet.

KERESKEDŐ: Kislány, hogy ha malackodol, legyen nálad Palack Odol!... Nagyszerű habverő! Egy perc alatt kemény a hab, tessék, idenézni! Elővesszük a tojásokat, különválasztjuk a sárgáját a fehérjétől, a fehérjét beletesszük ebbe, és felferjük... Kinek van órája?

IMI *(boldogan, büszkén)*: Nekem!

KUKTA: Fiatalember, nézze az időt! Nos, néhány mozdulat, csak úgy csuklóból, könnyedén... Mennyi volt?

IMI: Tíz másodperc!

KERESKEDŐ: Tíz másodperc! Ez egy nagyszerű óra! El ne dobja! Tessék, tessék, tessék! Kemény a hab, kemény a hab!

Néhány méterrel odább Gyula szintén rigmusokkal próbál eladni.

GYULA: Itt a vállfa, jó erős! Kösse fel magát, ha nős! Vállfa! Kabátra, nadrágra, szoknyára, bundára! Itt a vállfa! Nincs benne száalka! Aki nem vesz, ne babrálja!

(egy érdeklődő asszonyhoz) Mi kéne néném? Mi kéne, ha vóna? Csak nem csíptető?

ASSZONY: Mibe kerül a csíptető?

GYULA: Csíptető? Húsz fillér! *(Imire kacsintva)* Abból az erősebből adj, apukám! Húsz fillér az erősebb, a gyöngébb meg... *(Imi értetlenkedik, hiszen csak egyféle csíptető van)* Adj a néninek abból az erősebből! Nem értesz, Imikém? Az erősebből!... Na, végre!

Kicsit később Imi és Gyula az árukészlet mellett guggolnak és a csíptetőket pakolják, amikor egy ellenőr áll meg mögöttük a biciklijével.

ELLENŐR: Jó napot kívánok! Kérem az engedélyeket!

Gyula felpillant, aztán kirobbanó örömmel fogadja az ellenőrt, mintha régi ismerős volna. Még a kezét is összecsapja.

GYULA: Jó napot kívánok! Há' mi újság? Én má' úgy megijedtem!
Csak nem volt valami baj?

ELLENŐR *(értetlenül)*: Mi lett volna?

GYULA *(megkönnyebbült sóhajt)*: Akkor jól van!

ELLENŐR *(ingerültebben)*: Na, lenne szíves kérem megmutatni az engedélyét? A KISOSZ-tól jöttem.

GYULA: Én meg Tordai Gyula vagyok.

ELLENŐR *(még ingerültebben)*: Kérem, legyen szíves megmutatni az engedélyeket!

GYULA: Látom, nem értett meg engem az elvtárs! Mondom: Tordai Gyula!

ELLENŐR: Kérem, ezen a piacon csak olyanok árusíthatnak, akiknek írásos engedélyük van! Úgyhogy legyen szíves megmutatni az igazolványát, vagy pakoljon össze!

GYULA: Haagyjon má' békén! Mondom, Tordai Gyula!... *(fenyegetően)* Idefigyeljen, az állásával játszik! *(hirtelen megalázkodva)* Drága jó uram, ne csinálja már! Hát nézze meg ezt a gyereket! *(Imire mutat, odainti)* Gyere ide, Imi! Nézze meg, süketnéma. És otthon? Otthon még vannak hárman! Négy éhes száj, meg a feleségem! A tüdőbeteg anyósomról már nem is beszélek! Hát magyarok vagyunk! Kell ez?

ELLENŐR *(ideges, de tétovázik)*: Kérem, kérem, a törvény mindenkire vonatkozik! Pakoljon össze, vagy különben rendőrt fogok hívni!

GYULA *(miközben pénzt nyom a férfi mellzsebébe)*: Drága elvtársam, hát ne csinálja már ezt egy süketnéma gyerekkel! Magyarok vagyunk, testvérek vagyunk!

Az ellenőr, miközben betolja a pénzt a zsebébe, ki ne látsszon, és ide-oda pislog, hogy látta-e valaki a korrumpálást, felháborodva kiabál.

ELLENŐR: Hallatlan! Mit képzelnek? Idejönnek Pestről és azt hiszik, hogy mindent szabad!...

Aztán elhallgat és induláshoz készülődik.

GYULA: Úgyhogy... Viszlát!

ELLENŐR: Visszontlátásra!

GYULA: Köszönjük szépen!

ELLENŐR: Szervusz, öcsi!

IMI: Csókolom!

Az ellenőr döbbsen áll, és Imire bámul.

GYULA (*kitörő örömmel*): Jééé! Hát megszólalt! (*megcsókolja a fiút meg a döbbsent ellenőrt is*) Imikém! Megszólalt! Köszönjük! Segített a szűz! Segített a szűz!...

8. képsor, amelyben Gyula kap egy tuti tippet Csocsótól és husit esznek Imivel meg Nusikával

A lacipecsenyénél Fanny és férje, a kockás inges Csocsó húst, kolbászt, hurkát sütnék és kiszolgálják. Az asszony ideges. Csocsó némán tűri a szidalmazást.

FANNY: Azt hiszed, nem tudom, miért jött? (*a vevőnek*) Három-hús! (*a férjének*) Még mindig hülyének nézel? Egyszer úgy itthagynom a mocskos, olajos sátradat, hogy vissza se nézek!

GYULA (*az egyik pult mellől kiabál*): Csocsókám, egy kis uborkát is!

FANNY: Az Isten rohasztaná meg az összes lovat!

GYULA (*ismét kiált*): Gyere már!

FANNY: Menjél, vigyed neki, vigyed!

Csocsó odamegy Gyulához, koccintanak, isznak.

CSOCSÓ: Köszönöm neked!

GYULA: Majd lerendezzük!

CSOCSÓ: Neked is megvolt, nem?

GYULA: Miből? A harmadikban ugrott a dohány!

CSOCSÓ: Hát még te mondtad, hogy a hetedikig semmi! Gyula! Hogy engedett el téged a Jóisten? Te még a tortán se találnál habot!

FANNY (*a férjének kiált*): Csocsóóó!

GYULA: Megy má'!

FANNY: Mindenki egyszerre zabál! Csocsó!

GYULA: Szombatra tudsz valamit?

CSOCSÓ: Második futam. Sebaj, Mókuska, oda-vissza!...

Gyula szótlanul nézi Csocsót. Látja, hogy csak mondott valamit, hogy mondjon. Csocsónak nagy titka lehet. Gyula és Csocsó ismerik egymást évtizedek óta. Az ezer kudarcot és a kevés örömet együtt élték át. Jobban ismerik egymást, mint a legtöbb férj és feleség, mert bíznak egymásban.

A két férfi farkasszemet néz. Csocsó kicsit habozik, de aztán lehalkítja a hangját és közelebb hajol.

CSOCSÓ: Na, figyelj! Nyolcadik futam. Lásd, kivel van dolgod! 2-9-11. Sóhaj, Szobaasszony, Fárosz.

GYULA (*felcsillanó szemmel*): Becsületszavadra?

CSOCSÓ (*hevesen, kérve és parancsolóan*): Gyula!... Ezt senkinek!

Gyula izgatottan bólínt és mosolyog. Érzi, hogy most megfogta az aranytojást tojó tyúkot.

*

A piac egyik sarkában a Vigéc a falnál üldögél. Nusika mellette.

Gyula odaszalad hozzájuk, a kezében papírtálca, azon sült kolbász.

GYULA: Nusika, Nusika, kell egy kis husika? Itt a finom husika, Nusika! Na?

A Vigéc odalép, mire Gyula visszavesz a hangjából.

GYULA: Mi újság, Boldikám, hogy megy a Turgenyev?

Gyula továbbisiet, hiszen Imi egyedül hagyta az áruval.

Már messziről látja, hogy asszonyok csoportosulnak Imi körül és kiabálnak.

A fiú nem is látszik.

SZATYROS FÉRFI: Hé, maga! Magaé ez a hülye gyerek, aki nem adja el a vállfát? Hát, én még ilyen nem láttam! Miért hagyja itt?

GYULA (*odarohan a csoportosuláshoz*): Hé, asszonykáim, asszonykáim! Engem, engem szedjenek szét, ne őt!

Imihez fordul, aki a vállfák tövében ül szinte sírva, és nem is törődik a mérges asszonyságokkal.

GYULA: Mi van, kisapám, miért nem szolgálsz ki?

IMI: Alkuszna, hát mind alkuszna!

GYULA: Jól van, ebédszünet! (*hangosan*) Ebédszünet!

Az asszonyok zsörtölődve szétszélednek.

*

Gyula és Imi egy padon üldögélnek és esznek.

GYULA: Mi van, kispám? Csak nem csináltad össze magad? Ezek nők! Ezek nem férfiak! Úgy kell velük bánni, mint a kiskutyákkal!

Nusika közeledik, kuncog.

GYULA (*széles mosollyal*): Nusika, Nusika, kell a finom husika? Gyere, gyere szépen, Nusika!

Nusika jön, leül közéjük, megszökhetett a Vigéctől. Elfogadja Gyula kezéből a húst, és a falatozásnak ettől kezdve erősen erotikus hangulata van.

GYULA: Itt a finom husika, hamm! Egy kis kenyérke! Mm, gyönyörű szád van, Nusika! Mint a rózsza! (*Iminek oktatólag*) Látod, ilyeneket kell nekik mondani! Attól elalélnak! Próbáld csak, adjál neki! Na! Mondjál valami szépet!

Imi letép egy darab húst, és nyújtja Nusikának.

IMI: Jó étvágyat!

GYULA: Meg akarsz ölni, kispám? Na, figyelj! Figyelj!

Gyula nyújtja a következő falatot Nusinak. A nő vigyorog.

GYULA: Gyönyörű szád van, Nusika!

IMI: De hát az előbb is ezt mondtad!

GYULA: Na és? Tízezer éve ezt mondjuk a nőknek, mégis mindig megeszik. Szép a szád, szép a melled, szép a szemed! Egyébként csúnya nő nincs! A csúnya nőket az ügyetlen palik találták ki!

Nusinak nagyon tetszik, hogy dicsérik. Örül, kuncog.

IMI: Szép a szája...

GYULA: Mint a rózsza!

IMI: Mint a rózsza!

GYULA: Nekünk minden nő szép, mert mi értünk a nőkhöz. Ugye, Nusi?

Nusi kuncog, Imivel kokettálnak, játszadoznak.

A Vigéc oldalról lesi őket, aztán odarohan, mint egy dúvad, és verni kezdi Nusit.

GYULA: Nem tudtál te semmit, Boldikám! Hagyod békin, hagyod békin!

Nusi nyivákol, sírdogál, miközben a Vigéc a nő csuklójára erősített láncsal elrángatja onnan.

VIGÉC: Ne húzkodd a kezed, mert szétverem a pofád, te ribanc!

IMI (*Gyulához*): Mért bántja?

GYULA: Hát mert hülye! Azt hiszi, verni kell a nőket. Pedig nagyon téved! Simogatni kell inkább! Akkor olyanok lesznek, mint a kezes bárány!

*

Az újhelyi utcán Gyula és Imi vállfákkal mennek, beszélgetnek.

IMI: Én simogatnám...

GYULA: Jaj kisapám!... Hát mért nem szólsz? Nő kell? Na, ma este elviszlek fodrászhoz!

IMI: Hová?

GYULA: Fodrászhoz, majd meglátod! Bemutatlak Irmának. A leggyönyörűbb nő a világon!

9. képsor, amelyben Gyula ráveszi Imit, hogy Adyt szavaljon, aztán a szabadságról elmélkedik a vécében, majd találkozik egykori elhagyott szerelmével, Terézzel

Két teremből álló, dohos irodahelyiség. Gyula és Imi bejönnek, megállnak Magdika asztalánál.

GYULA: Megjött már a vállfás Gyuszi, jár neki egy kicsi puszi! Csókolom, Magdika! Jó napot kívánunk, Török elvtárs! Megérkeztünk!

MAGDIKA: Nem látja, hogy dolgozunk?

GYULA: Jaj, Magdika, már hogyan látnám! Bemutatom az unokaöcsémet!

IMI: Csókolom! Tordai Imre.

GYULA: Ezt a nevet, Magdika, jegyezze meg, színész lesz! A Major Tamás mondta! Tényleg, apukám, szavalj valamit a Magdi néninek, de gyorsan!

IMI (*ódkodik*): Ne, Gyuszi bácsi, ne!

GYULA: A Major Tamás megmondta, hogy nagy színész lesz! Na, mondjál valamit! Gyönyörűen szaval! Na, halljuk!

IMI (*zavartan, de elkezd*): Ady Endre...

Gyula átmegy a másik részbe, csendre inti a többi dolgozót.

GYULA: Várj egy pillanatra! Ilikém, kérem, fejezzék be a gépelést!

Gyula Imi a két szoba közötti ajtóba állítja.

GYULA: Gyere ide! Ott akarsz szavalni? A kutya se lát! Én azt akarom, hogy mindenki lásson! Egy színész mindig tudja, hogy hova kell állni! Így van? Üdvözlöm, Csabai elvtárs! (*Imi kezdené, de Gyula leinti.*) Várjál! Török elvtárs, megengedi, hogy lecuccoljak? Na, kezdheted, apukám! Ady Endre... Mibe fogadjunk, hogy Adyt mond? Na?! Gyönyörű szépen mondd Adyt! Na...

IMI: Ady Endre...

GYULA: Na, mit mondtam? He... Na!

IMI (*mérgesen Gyulára néz*): Az ős-Kaján.

GYULA (*halkan*): Ez az!

IMI: "Bíborpalástban jött Keletről / A rímek ősi hajnalán / Jött boros kedvvel, paripásan / Zeneszerszámmal, dalosan / És mellém ült le ős Kaján. / Duhaj legény, fülembé nótáz / Iszunk..."

MAGDIKA (*suttogva*): Török elvtárs, keressék meg azt a kimutatást a megyétől!

Imi tanácstalanul néz körbe. Gyula őt nézi, de a többiek indulnának dolgozni.

TÖRÖK: Hozom, igen...

MAGDIKA (*súgja*): Hatodikán, vagy hetedikén.

GYULA: Na, folytasd már, apukám, mi lesz?

IMI: "Duhaj legény fülembé nótáz / Iszunk, iszunk, s én hallgatom. / Piros hajnalok hosszú sorban suhannak el, / S részegen kopognak be az ablakon. / Szent Kelet vesztett boldogsága ez a gyalázatos jelen, / S a kicifrált köd-jövendő táncol egy boros-asztalon. / S az ős Kaján..."

GYULA (*Imi szavalása alatt felkapja a vállfákat*): Magdika, múltkor reklamáltak, úgyhogy most...

MAGDIKA: Na gyertek, gyertek, gyerekek, aki vásárolni akar jöjjön!

Magdika elismerően Imihez fordul, és tapsolni kezd, miközben a többiek már Gyula és a vállfák köré gyűlnek.

MAGDIKA: Ügyes, fiatalember!

GYULA: Bravó, bravó, kisapám! Bravó, gyönyörűen mondtad, gyönyörűen.

MAGDIKA: Egyébként ismerem a verset!

GYULA: Hát mi az, hogy! Ebben az irodában csupa művelt ember dolgozik!

*

Gyula és Imi a nyilvános WC-ben vizelnek.

IMI: Csak azt nem tudom, minek kellett szavalni?

GYULA: Ugyan már, kispám, egy színész, az mindig színész! Nagyon szépen szavaltál! És eladtunk húsz vállfát! (*Imire pillant, aki Gyula felé pislog lefelé.*)

Most mit nézel?

GYULA (*kuncog*): Nézzél csak egész nyugodtan! Szabadság van!

RENDŐR (*az egyik ülőkés bódéból*): Nem pofázunk!

GYULA: Mért, nincs szabadság? Mi akkor is szabadok vagyunk! És oda nézünk, ahova akarunk!

RENDŐR: Te! Ha kimegyek, nézel olyat, hogy belegebedsz!

Gyula és Imi lehajolnak. Az ajtó alatt látszik a férfi csizmája. Gyuláék kiosonnak.

RENDŐR (*kilép a fülkéből*): Pofáztok? Még mindig pofáztok? Adok én nektek szabadságot, rohadt fasiszták!

*

Gyula és Imi az utcán a menyasszonyi ruhakölcsönző felé tartanak.

IMI: Sose megyünk már az Irmához?

GYULA: Nyugi apukám, ezt még letarolom! (*Belép a boltba.*) Jó napot, jó napot! Itt van már a vállfás Gyuszi, jár neki egy pici puszi! Csókolom! Ellopom a bótot!

IMI: Gyuszi bácsi, minek kell kiabálni, ha nincs itt senki?

GYULA: Hogy legyen, kispám, hogy legyen!

Imi a ruhák között megles egy ruhát próbáló, vetkőző nőt.

Eközben a pult mögé sétál az üzlet tulajdonosa, vagy eladója, egy titokzatos mosolyú nő, az egykori menyasszony: Teréz.

Gyula persze azonnal elkezd szokásos mondókáját.

GYULA: Csókolom, kezét csókolom! Először is gratulálok a csodálatos új boltjához! Ez most nyílt, ez vadonatúj! Ahol a szükség, ott a segítség! Itt a sok gyönyörű szép ruha, itt a még gyönyörűbb vállfa! Pesti vállfa: jó vállfa, kemény vállfa, maga mondja meg az árát!... (*Csend.*) Na? Tessék, nem mondok árat! Parancsoljon!

TERÉZ: Gyula!... Nem ismersz meg?

GYULA (*nem ismeri meg, zavart*): Ja, várjon csak!... Várjál csak!... Na... (*hirtelen ötlettel*) Imike!... (*a nőnek*) Bemutatom Imikét!
IMI: Tordai Imre.
GYULA: Tizenhét éves.
TERÉZ: A kisfiad?
GYULA: Aha.
TERÉZ: Hm. Hasonlít.

Gyula hirtelen felismeri a nőt. Döbbenet néz.

GYULA: Teréz!

Zavart, de igyekszik ura maradni a helyzetnek.

GYULA (*Iminek*): Ő a Teréz néni. Ne nézz már ilyen bambán, apukám! Tudod, akiről annyit meséltem! Aki szépségversenyt nyert! (*Terézhez*) De szép vagy... De szép vagy még mindig Teréz! Esküszöm!...A szád... olyan a szád, mint a rózsza.
TERÉZ: Gyula!...
GYULA: Tényleg szép vagy!
TERÉZ: Azt mondtad, hogy veszel két gyűrűt Pesten és visszajössz!
GYULA: Nem kaptam! Legalábbis olyan nem volt, ami... Ugye, abban az időben...
TERÉZ: Meg üzentem, hogy gyere nyugodtan, mert szeretlek, várlak, de nem.... Nem jöttél.
GYULA: De... jöttem. Csak jött a háború is. Bevittek. Elég jó helyre kerültem, Rosztov mellé. Aztán ugye... Jól vagy?... (*Csend.*) Gyerekek? (*Csend.*) Na jó! Fel a fejjel! Mennünk kell. Imikével be vagyunk jelentve fodrászhoz. (*Megpuszilja az asszonyt.*) Szevasz!
IMI: Csókolom!
GYULA (*kifelé menet*): Lehet, hogy holnap benézek, jó? Vagy még ma este... Imike lefekszik, aztán... Szevasz, Teréz! (*Visszarohan a vállfákért.*) Nézz oda, a vállfákat meg itthagynom!... Szevasz!

Teréz némán néz utána.

*

Gyula meg Imi ismét az utcán mennek, felpakolva a vállfákkal és újabb élettapasztalatokkal. Legalábbis, ami Imi-t illeti.

GYULA: A legszebb lány volt Újhelyen! És milyen finom úrilány! Az apjáié volt a Hengermalom! Hú, apukám! A világ végire eljött volna utánam!

Idős asszony kézikocsit húz a járda mellett, amelyen alkalmi fuvarokat bonyolít le költözőknek, kisiparosoknak. Unokája segít neki.

PANKOTAINÉ (*Gyulához*): Maga után, mi?

GYULA (*örömmel, hogy ismét ismerőst lát*): Pankotainé, maga ismerte a Bóday Terézt, nem?

PANKOTAINÉ (*mogorván, rosszindulattal*): Mindenki ismerte! Kurva volt!

GYULA: A Teréz?!

PANKOTAINÉ: Úri kurva, de kurva!

UNOKA: Ne pletykálj, nagy! menjünk már!

10. képsor, amelyben hőseink ismét találkoznak a Vigéccel és Nusival, majd végre eljutnak Irmához, a fodrászüzletbe, ahol megint Gyula jár jobban, és Imi dühében haza akar menni

Az autóbusz behajt a megállóba. Az egyik ablakon Nusi bámul kifelé. Gyula és Imi felszállnak. Gyula szíve még mindig Teréz emlékével van tele. Vajon, ha visszajön a háború előtt a két gyűrűvel, és feleségül veszi a lányt, másképpen alakul az egész élete?

GYULA: A Teréz néni volt a legszebb lány Újhelyen!

IMI: Persze, mert minden nő szép!

GYULA: Úgy, ahogy mondd!

Gyula odaszorít egy fiatal nőt a busz kapaszkodójához, aki mosolyogva fogadja az erőszakos közeledést, de arrébb lép. Gyuláék a Vigéc és Nusika háta mögé ülnek.

GYULA: Mi van, Boldikám? Megy a Dosztojevszkij, megyeget?

Nusi kuncog. Gyula gúnyosan nevet, aztán a sapkáját rányomja a Vigéc fejére, mire az hirtelen megfordul és felcsattan.

VIGÉC: Mondd meg az unokaöcsédnek, hogy ne nézzen úgy a feleségemre!

GYULA (*Imihez*): Mért? Hogy nézel kisapám?

VIGÉC: Tudod te azt nagyon jól!

GYULA (*a Vigéchez*): Hát mért cipeled magaddal folyton a Nusikát?

VIGÉC: Ahhoz nincs közöd! Az az én dolgom! Világos?

GYULA: Mint a vakablak! De ha az ember kolbászt hord a szatyrában, ne csodálkozzon, ha futnak utána a kutyák! (*És nevet.*)

VIGÉC (*fenyegetően vigyorog ő is*): Tudod, mit csinállok én a kutyákkal? Tudod te azt?

GYULA: Boldi, Boldi!...

IMI (*súgva*): Mit csinál?

Gyula nevet. Nusi is, bár nemigen érti, miről van szó.

*

Gyula és Imi ahhoz a bizonyos fodrászüzlethez közelednek, ahol az a bizonyos Irma, vagyis A NŐ található.

GYULA: Na, kihez megyünk? Na?

IMI (*izgatottan*): Irmához?

GYULA: Aha!

A fodrászüzlet előtt magas, öltönyös férfi áll és vigyorog. Mintha tudná, mi jár Gyula fejében.

Gyuláék bemennek, és becsukják az ajtót.

*

Irma, a szép fodrászkisasszony Imi arcát pamacsolja vihorászva, miközben egy tanuló lány a másik székben ül, és a tükörből nézi a borotválásra való előkészületeket.

Gyula körülöttük ugrál fickósan felajzva.

GYULA: Klassz srác, mi?

IRMA (*kuncog*): Bajusz marad?

GYULA: Aha! Az orra hegye csupa hab! Töröld le neki, töröld le!

IRMA: Bocsánat!

GYULA: Egyébként színésznek készül!

IRMA: Komolyan?

GYULA: Majd szaval neked egy verset! Gyönyörűen szaval! Temperamentumos. Olyan, mint én! Ötig meg se áll!

IRMA (*izgatottan maga is*): De hülye vagy, Gyula!

GYULA: Becsületszavamra! Mi, kisapám?

IRMA: Szép gyerek! Ugye, Évike?

ÉVIKE (*szemérmesen nevet*): Hát, igen...

GYULA: Ez gyerek, Évikém? Ez gyerek? Ez férfi, Irma, ez férfi... Majd megtudod! Vigyázz rá, nehogy bevágj neki!

IRMA: Bízd csak rám, Gyula!

GYULA: Annyira rádbízom, hogy mi el is megyünk az Évikével fagyizni! Szereted a fagyit, Évike?

ÉVIKE (*menne, vihorászik*): Aha, aha...

Gyula már vinné is Évikét, hogy Irma egyedül maradjon Imivel, és végre bekövetkezzen, amit az unokaöccsének megígért, de a grandiózus terv hajótörést szenved. Az asszony nem egy tejfölösképű kezdőre vágyik. Irma dühösen elkapja Gyulát.

IRMA: Ne hülyéskedj, Gyula! Eljössz egy évben egyszer, és most itt akarsz hagyni?! (*A tanuló lányhoz.*) Fejezd be a gyereket!

A pamacsot Évike kezébe nyomja és húzni kezdi Gyulát felfelé a lépcsőn, az emeleti lakás felé.

GYULA: Naa, Didikém!...

IRMA: Te, átok! Sokszor megcsaltál, mi?

GYULA: Didikém, én téged?

IRMA: Mondd még egyszer, hogy Didike!

GYULA: Didike, Didike... Hová mész?

IRMA: Megmutatom az új bútoromat, gyere!

GYULA (*Imihez*): Figyelj, apukám, megnézem Irma néni garnitúráját!... Évike, fejezd be Imikét!

IRMA: Gyere már, Gyula, gyere már!

GYULA: Jövök, Didike, jövök!

Gyula és Irma eltűnnek odafent, míg Évike az értetlenül pislogó, de felajzott Imivel lenn marad.

A lány feni a borotvát. Látszik, hogy gyakorlatlan. Tétován nyúl a fiúhoz.

ÉVIKE: Várj csak!... Majd így megcsinálom. Hajtsd le a fejed!

Fentről zene hallatszik.

Évike ügyetlenül habot ken Imi arcára. Látszik izgatott ő is..

A fiú keze hirtelen becsusszan a lány combjai közé és a két fiatal összetapad. Meg-megrándulnak, nyögnek, sóhajtanak, aztán Imi váratlanul megdermed és kihúzza a kezét.

ÉVIKE (*értetlenül*): Mi van?

IMI (*megszégyenülve, megsemmisülve*): Semmi!...

A fiú feláll és kisiet a fodrászüzletből.

*

Gyula bekukucskál a vasúti pályaudvar várótermének ablakán, aztán bemelegy. Meglátja Imi, aki az egyik padon ül, de nem a fiúhoz lép, hanem a kártyázókhoz.

GYULA (*az egyik kártyához*): Húzz rá!

KÁRTYÁS: Hm?

GYULA: Húzz rá egész nyugodtan! Nyugi, én ezt Bécsben tanultam, kaszinóban, na?

A hatalmas darab kártyás húz és veszít. Dühösen a kibicre néz.

GYULA (*zavart vigyorral*): Pech! Ezerből egy!

Gyula Imihez lép.

GYULA: Bocsánat, szabad ez a hely? Szabad tudnom hova utazik? Csak nem Pestre?! Jaaaj, van nekem ott egy nagyon jó ismerősöm! Nem ismeri véletlenül a Tordai Gyulát? Képzeld, vállfaügynök! Az országban az első! Nem ismeri? Ha nem, hát nem! (*Egy asszonyhoz, aki a lányával a közeli padon ül.*) Maga se nála vásárol? Nagy hiba! (*Imihez*) Na, te aztán szépen otthagytál engem! (*Cinkosan*) Volt valami?

IMI (*dühösen*): Semmi.

GYULA: Pedig helyes lány az Évike!

IMI: Görbe a lába!

GYULA: Ja, kisapám, te a lábakkal foglalkozol?

IMI (*haragosan*): Hazamegyek.

GYULA (*ingerült*): Tessék?

IMI: Hazamegyek!

GYULA (*ő is kiabálva*): Nem mész sehova! A nagybátyád vagyok! Velem jöttél, én felelek érted!

IMI: Add ide a pénzem, add ide a pénzem!

GYULA: Milyen pénzed?

IMI: Amit apa adott! Amit eljátszottál!

Gyula a zsebéből kiránt egy köteg pénzt. Kivesz belőle egy bankjegyet.

GYULA: Tessék, parancsolj! Nesze!... (*Sértetten, mintha neki volna igaza.*) Elhoztalak magammal! Hát milyen kalandjaink voltak?! Megismerkedtél egy válogatott focistával! És a vásár?! Az semmi? Az bánt, hogy Irmával nem jött össze?! Hát mit csináljak? A nőket nem lehet kiszámítani, kisapám! De amit megígértem, az úgy lesz! Mit ígértem? Kaja, pia, nő! Kaja volt, pia volt, nő...! Hidd el, apukám, nem olyan nagy ügy! Csak azt nem tudom, miért kell ezt úgy felfújni?... Figyelj! Elmegyünk egy olyan helyre, ahol annyi krémest

kajolhatsz, amennyi belédfér!... És tudod mit?! Holnap péntek, elmegyünk össztáncra, bulizunk, rokizunk, na?

IMI (*megenyhülten*): Nem tudok táncolni.

GYULA: Számít? Elviszlek a Deutsch bácsihoz. Egy óra alatt megtanít: keringő, tangó, rumba, ami kell!

Gyula felugrik, mórrikál, produkálja magát, énekel a teremben. Az utasok nézik. Úgy csinál, mintha felkérne valakit és a képzelt hölgyel körbe kering.

GYULA: Bocsánat, szabad egy táncra? Tirara... Tirara...

Imi már mosolyog, nevet, megbékélt. Hát lehet egy ilyen nagybácsinak ellenállni?

11. képsor, amelyben hőseink konflisra ülnek, csúful lehagynak egy hatósági közeget, majd Iminek rengeteg krémest kell megennie fogadásból, és Gyulát a rendőrök megverik

Gyula és Imi sietősen haladnak a kisvárosi utcán az újabb meglepetések, kalandok felé.

Konfliskocsi közeledik.

GYULA: Na, kisapám, akarsz egy születési meglepetést?

IMI: Aha!

GYULA: Ültél már konflisban?

IMI: Nem, még soha!

GYULA (*Leinti a fogatot.*): Akkor most fogsz! (*A kocsisnak, miközben felszállnak.*) Kívánok! Lesz szíves a Keringőbe! (*A kocsi indul.*) Na? Milyen? Melyik osztálytársad ült már konflisba, mi?

A Vigéc és Nusi a járdán csacsognak, amikor a nő meglátja a konflist, s benne Gyuláékát. Sikítva rohan utánuk, miközben a Vigéc megpróbálja visszatartani.

NUSIKA: Gyuszi bácsiii!

GYULA: Nusikám, gyere, gyere, Nusikám... Mi van, Boldi?

*

A konflis elhagyja Nusiékat. Szép komótosan baktat a ló. Gyula a kocsisra sandít.

GYULA: Szép ló, mi a neve?

KOCSIS: Csacsacsacs!

GYULA: Mért nem viszi az ügetőre, Pestre? Maga lenne a Rockefeller!

KOCSIS: Dolgozni kell, nem játszani!
GYULA: Ja? Nem tud futni?
KOCSIS: Ez? Na, akkor kapaszkodjanak!

A kocsis megcserdíti az ostort. A konflis megindul, a ló vágtaázva húzza a könnyű kocsit.

GYULA: Fogózkodj, kisapám! Nyomás, nyomás, Csacsacsacs!

Lovasrendőr mellett húznak el a konflissal, s a rendőrló megijed. A rendőr a sábjába fúj, és vágtaára fogja lovát.

GYULA (*csúfolódva*): Odanézz, van neki fütyülője!

Mindketten nevetnek, miközben a rendőr a lován közeledik.

IMI: Jön utánunk, Gyszi bácsi!
GYULA (*Feltámad benne a játékos. A kocsihoz*): Huszas, ha lehagyja! Harminc!
IMI: Itt van!
GYULA: Negyven!
KOCSIS (*csördít az ostorral*): Csacsacsacs, gyíí!

A konflis száguld a macskaköves úton. A rendőr lemarad. Egyre nő a távolság közte és a konfliskocsi között. Gyula és Imi nevetnek, Gyula a fenekét mutatja.

GYULA: Ez a tiéd, fakabát!
IMI: Győztünk!
GYULA (*a rendőrnek*): Nem vagy sehol, nem vagy sehol!
IMI (*boldogan*): Győztünk, győztünk! Mindenkit lefőztünk!

Gyula és Imi összeölelkeznek.

GYULA: Na, kisapám, most aztán jöhet a krémes!

*

Gyula és Imi a kopott cukrászdában ülnek és krémest eszegetnek, nevetgélnek. Ismert slágereket játszik és énekel a két zenész..

GYULA: Frankó, mi? Hmm. Azt elhiszem! Figyelted, hogy hogy ült a lovon? Mint majom a köszörűkövön!... Egyszer anyádnak vittem három napos krémest innen!
IMI: És ízlett neki?

GYULA: Hát, megette! De aztán, hogy mi vót, nem tudom!

Gyula dúdolgat, a pincérnőre kacsintgat.

GYULA: Mi van, kisapám! Csak nem dőlsz ki a hatodiktól? Az a tied, amit megeszel!

Középkorú házaspár ül a közelükben. Nézik a krémessel birkózó fiú kínládását.

FELESÉG (*Gyulának*): Nem látja, hogy nem bírja?

Gyula szeme felcsillan. Megint egy futam, megint egy játék, megint egy tét.

GYULA.: Asszonyom! Fogadunk egy százasba, hogy mindet megeszi?

FÉRJ (*gúnyosan nevet*): Nem fogadok. Elvesztené. Nézzen rá!

GYULA: Az unokaöcsémet bizza rám, jó! Itt a százas, na?

FELESÉG: Hát ha annyi pénze van! (*Int a férjének.*)

FÉRJ: Felőlem! Tessék!

Gyula Imire néz. A szemében az ismert szenvedély és a győzni akarás elszántsága.

GYULA: Hallottad? Egy százasba fogadtam, hogy megeszed!

Imi már alig bírja, de erőt vesz magán és eszik tovább.

GYULA: Úgy is van! Ez a legjobb krémes az országban! Igyál! (*a házaspárhoz*) Ihat, nem?

FELESÉG: Persze, hogy ihat! Nem kínozzuk mi!

Imi iszik, új krémesbe kezd.

GYULA: Most jön a hetedik, most jön a hetedik!

Imi tömi magába a falatokat. A házaspár sajnálattal vegyes undorral nézi.

GYULA: Ne csak rágj, nyelj is! Lélegezz, orron keresztül, lélegezz, kisapám, lélegezz! Ahol hét elfért, elfér a nyolcadik is! Utána elmegyünk egy prima szállodába és kipihenjük magunkat! Na?

IMI (*halkan*): Nem megy!

GYULA: Dehogynem!

FÉRJ (*Kissé ingerült. Vagy a pénzét félti?*): Meg kellett volna állapotodnunk valami időben. Nem ülhetünk itt reggelig!

GYULA: Haha! Félt, hogy veszít! Figyeled?

FÉRJ: Én? Nézze az unokaöccsét! Mindjárt összezsínálja magát!

GYULA: Hallod ezt, kisapám?!

Imi nagy elszántsággal iszik, majd hozzálát az utolsó krémeshez.

GYULA: Ez az! Hoppá!

Gyula repes az örömtől. A gyerek az utolsó falatokat gyúri le. Már minden vendég Imi figyeli. Taps, dobpergés.

GYULA: Kisapám, rajtad a világ szeme! Igyál rá egy kortyot, igyál rá egy kortyot! Bravó, bravó!

Gyula győzelmi örömeiben megpuszilja Imi.

GYULA: Bravó! Az unokaöcsém! Nézzék meg! Egy Tordai! Nem vagyunk mi Jenők, mi vagyunk a nyerők! Erről van szó, kisapám! Na, ki akar fogadni? Várom az újabb fogadókat!

Közben a cukrászda ajtaján bejön a lovasrendőr, akit lehagytak a konflissal, és vele két nyomozó. Néhány pillanatig figyelik a boldogan hadonászó Gyulát, majd közelebb lépnek. Az étteremben minden mozdulat lelassul, ahogy a nyomozók Gyulához közelednek.

Elhalkul a zene is.

NYOMOZÓ I. (*Gyulához*): Jó estét! (*Mutatja az igazolványát.*)

GYULA: Jó estét! Miben segíthetek?

NYOMOZÓ I.: Kérem az igazolványát!

GYULA: Milyen igazolványt? Tordai Gyula vagyok! Tiszteletem! Miről lenne szó?

NYOMOZÓ I.: Az igazolványát!

GYULA: Állok rendelkezésükre! Én ott segítek a hatóságnak, ahol tudok! Van igazolványom a hátizsákomban!

NYOMOZÓ I.: Akkor megkérem, hogy jöjjön velem!

GYULA: (*indul a nyomozókkal a hátsó ajtó felé*) Persze. (*Imihez*) Kisapám, rögtön jövök! (*Észreveszi a rendőrt.*) Nééé, maga is itt van? Üdvözlöm!

Gyula eltűnik a nyomozókkal a hátsó helyiségben.

A rendőr a vendégekkel marad. Fenyégetően áll.

RENDŐR (*a zenészeknek*): Játszódjunk csak! MÉR nem játszunk?

A zene ismét megszólal. Imi kimerülten ül az asztalnál. Csattanás hallatszik és Gyula nevetése.

GYULA (*hangja*): Hagyják csak, uraim, majd összeszedem!

IMI (*ijedten feláll*): Gyuszi bácsi!

Hátraindulna, de a pincérnő visszaülteti, és megpuszilja a homlokát.
A házaspár rémülten figyel.

*

Gyula a cukrászda konyharészeiben az asztalon fekszik. Letolt nadrággal hagyja, hogy a pincérlány valami krémmel vagy zsírral kenegesse a fenekét.

GYULA: Jaj, de jó! Jaj, de finom!

PINCÉRLÁNY: Itt is fáj?

GYULA: Jaj, anyám! Ez jó, ez húsít. Ez jó, ez jó...

A mosogató nyílásán ijedten beles Imi, és nem nagyon érti, amit lát.

GYULA (*nyögve*): Mi van, kispám? Nemsokára megyünk a Deutsch bácsihoz! Ott aztán táncolhatsz reggelig!

12. képsor, amelyben Imi éjszaka Deutsch bácsitól táncolni, másnap délelőtt pedig a nagybátyjától eladni tanul

Éjszaka. Földszintes ház kisajtaja előtt áll Gyula és Imi. Gyula megpróbálja kinyitni a kisajtót.

GYULA: Na, kispám, itt laknak a Deutsch bácsiék!

IMI: Gyuszi bácsi, miért ilyen későn jövünk?

GYULA: Nyugi, kispám, nyugi! Majd meglátod, hogy fog örülni az Eszti néni!

IMI: Már alszanak, biztosan alszanak!

GYULA: Ugyan már!

IMI: Menjünk aludni!

GYULA: Na gyere, gyere!

Bemennek az udvarra.

IMI: Nem tudok táncolni, én nem tudok táncolni!
GYULA: Gyere csak, gyere! Fel a fejjel!
IMI: Miért nem megyünk orvoshoz?
GYULA: Ugyan már! Minek? Gyerünk! Gyere szépen! (*kopog az ablakon*) Deutsch néni, Deutsch néni!
IMI: Biztos alszanak!
GYULA: Dehogyan! Legfeljebb félnek! Deutsch néni, itt a Tordai Gyula! Gyula vagyok!

Bent felkapcsolják a villanyt.
Egy ősz asszony néz ki ijedten az ablakon.

GYULA: Na, most jön! Csókolom, Esztike!
DEUTSCHNÉ: Ki az?
GYULA: Gyszi vagyok! Nem ismer meg? A Tordai Gyula! Hoztam egy tanítványt!
IMI: Csókolom!
GYULA: Táncolni akar!
DEUTSCHNÉ: Ilyenkor? Majd holnap!
GYULA: Tessék már szólni a Deutsch bácsinak! Tessék már szólni! Expressz, felár, éjszakai pótlék!

Az öregasszony visszamegy.
Gyuláék elindulnak a ház bejárata felé.

GYULA: A legjobb tánctanár az országban! A Horthy Miklós fiát is ő tanította! (*A bácsinak, aki az ajtót nyitja.*) Deutsch bácsi!
DEUTSCH: Gyula, Gyula, sose javulsz meg!
GYULA: Majd a sírban, Deutsch bácsi, majd a sírban! Gyere, apukám, gyere!
DEUTSCH: Ott már késő lesz! Szegény anyád!... Mikor voltál utoljára templomban?
GYULA (*kuncog, hazudik*): Most... Most két hete!
DEUTSCH: Te két hete!? Nagy hibát követsz el, Gyula, én mondom neked!
Nagyon nagy hibát!
DEUTSCHNÉ (*közeledik, már nyugodtabb*): Gyula, Gyula, sohase javulsz meg?!
GYULA: Csókolom, Esztike! Semmit se változott!

Gyula megpusztilja az öregasszonyt, nevetnek.

DEUTSCHNÉ (*Imire intve*): Ez a fiad?

GYULA: Igen!... Majdnem! De én nevelem! A Jenő fia! Rendes gyerek, okos gyerek, csak van egy kis hibája!

DEUTSCHNÉ: Na, micsoda?

GYULA: Nem tud táncolni! De akar! Így van, kisapám?!

DEUTSCH: Na jó, Gyula, de azt tudod, hogy most már minden óra egy huszas?

GYULA: Éjszaka?! Éjszaka ötven!

Gyula kivesz egy ötvenest, és a zongorára teszi.

DEUTSCH: Jaj, Gyula, mért kell szórni azt a pénzt? Na gyere, kisöreg!

GYULA: Figyelj a Deutsch bácsira!

DEUTSCH: Tangó. Egy-két-há-négy, egy-két-há-négy, egy-két-há-négy...

Elkezdik az első tánclépéseket. Az öreg dúdolja a dallamot, megszólal a zongora.

GYULA: Igyekezz, apukám!

DEUTSCH: Könnyedén, könnyedén! Forogni, forogni!

GYULA: Nem hallod, mit mond a Deutsch bácsi? Könnyebben!

DEUTSCH: Könnyedén, könnyedén!

Imi szörnyű ügyetlenül össze-vissza kapkodja a lábát.

GYULA: Jaj, apukám, semmi érzéked! Na, menj csak innen! Deutsch bácsi, maga lesz a nő!

Gyula meghajol, felkéri Deutsch bácsit, átkarolja, és táncolni kezdenek.

GYULA: Szabad? Kivárod a legfőbb pillanatot... Figyeled? Érzékeled, apukám?

Táncolunk a Deutsch bácsival, látod?

Imi próbál ellesni egy-két mozdulatot. Ügyetlenül táncol egyedül.

GYULA: Érezd a nőt! Érezd a nőt! Egy kicsit közelebb is mehatsz hozzá, érted?... És aztán már mindegy, hogy keringő, nem keringő!... Aztán mikor vége, meghajolsz, kezét csókolsz...

Gyula meg akarja csókolni a bácsi kezét, de Deutsch szégyenlősen elhúzza.

DEUTSCH: Ugyan már, Gyula!

*

Gyula, Imi és a ruhatáros a pályaudvar csomagmegőrzőjében alszanak. Imi hirtelen felugrik és öklendezve kirohan. A krémes megtette a hatását.

*

Gyula és Imi a vágányok mellett, a csapnál mosakszik.

GYULA: Na, Imikém, eladjuk a maradék vállfát és már megyünk is csörögni! Egyébként tudtad, hogy én húsz éves koromban táncversenyt nyertem Mátészalkán?... Véresre tapsolták a tenyerüket!

IMI (*Gyula hátsóját nézi*): Fáj még?

GYULA: Ne foglalkozz te az én fenekemmel, jó? Nincs annak semmi baja!... Na, ma embert faragok belőled! Megtanítlak eladni!

IMI (*dühösen*): Én nem tudok eladni!

GYULA: Olyan nincs, hogy nem tudok! Próbálkozz! Egyszer, kétszer, százszor! S ha akkor se megy, akkor esetleg mondhatod, hogy "most nem tudok". Világos?

IMI: Mint a vakablak!

*

Reggel. Utcák, boltok.

Gyula és Imi a vállfákkal mennek a járdán.

Gyula eladni tanítja Imit. Leszólít egy nőt, aki nem vásárol tőle. Aztán megállít egy házaspárt, elkéri a férfi zakóját, és felteszi a vállfára.

A pár végül vesz tőle néhány vállfát.

Imi a járdán téblábol a vállfákkal. Egy nő közeledik a kislányával. Megállnak beszélgetni. Miközben az asszony trécsel, Imi arrébb vonja a kislányt, és a vállfával hadonászva magyaráz neki valamit. A kislány leveszi a blúzáját, Imi pedig felhelyezi azt a vállfára. Az anya félreérti a helyzetet, odarohan, kiabál, elkapja a kislányt, és verni kezdi a fiút.

ANYA: Hé, mit csinál ott? Szatír, szatír! Szégyellje magát!

*

Gyula egy totózóban ad el csiptetőt, majd Imivel együtt betérnek egy szabómesterhez. A szabó kezébe nyomja a vállfát, úgy győzködi.

GYULA: Törje össze, törje össze, na! Ugye nem megy? Most ezt törje össze! Bátran!

A szabó nem bír a vállfákkal. A próba meggyőzte. Vásárol.

*

Imi a fényképésznél próbál szerencsét, ahol éppen egy fiatal párról készül az esküvői kép.

IMI: Vállfa, vállfa, jó erős! Kösse föl magát, ha nős!

FÉNYKÉPÉSZ: Nem kérünk vállfát!

IMI: Tessék eltörni, na, tessék eltörni! Itt a törhetetlen vállfa!

Előbb a nyamvadt fényképész, majd az ifjú férj próbálkozik a vállfatöréssel, de nem megy nekik. Végül az ereje teljében levő boldog ifiasszony kapja el a vállfát, és egyetlen mozdulattal eltöri. De már veszi is a következőt, s ismét reccsen a fa.

Gyula beszalad és elkapja a többi vállfát a női Sámson elől.

GYULA: Hé, hé, apukám, mit csinálsz? Észnél vagy? Nem jössz innen?... Sok boldogságot!

*

Az utcán egy hentesüzlet előtt megállnak.
Imi hirtelen ötlettel kezdi levenni a ruháit.

IMI: Ide bemegyek, jó?

GYULA: Na, ide ne!

IMI: De bemegyek! (*Odaadja a ruhákat.*) Fogd meg! Tessék!

GYULA: Agyoncsap az a pali! Mit csinálsz? Megőrültél? Ez nem uszoda!

Imi fogja a vállfákat és egy alsónadrágban bemegy a henteshez.

Gyula kintről csak azt látja, hogy a hentes abbahagyja a hús darabolását.

Imi valamit magyaráz, könyörög a nagydarab embernek, s végül a hentes dob neki néhány bankjegyet a vállfákért.

Imi gőztes mosollyal kisiet, és csak odaveti pimaszul Gyulának..

IMI: A ruháimat!

GYULA: Nézz oda! A cipődet meg itthagyd? Hé! Vigyázz magadra, az anyád szemit!

13. képsor, amelyben Gyula meggyőzi barátját, a tisztelendő urat a biztos tippről, majd este, az osztánc alatt Imi meg Nusi egymásra talál, Gyula pedig rosszul lesz és kórházba kerül

Amikor Gyula meg Imi belépnek a templomba, rögtön észreveszik Nusit, aki egy padban imádkozik.

GYULA: Térdelj mellé, egész nyugodtan! Örülni fog neked.

Imi Nusi mellé ül, aki izgatottan és boldogan fogadja a közeledését. Gyula távolabb a pappal beszélget, aki éppen az imént lépett ki a gyóntatószékből.

GYULA: Biztos, mint a halál! Sóhaj, Szobaasszony, Fárosz!

PAP: Sóhaj?

GYULA: Sóhaj. Csocsótól van!

PAP: Sóhajtoztam én eleget Pesten!

GYULA: Azt mondtad, szóljak, ha biztos! Most biztos! Beveszlek és kvittek vagyunk! Kettő-kilenc-tizenegy!

PAP: De Gyula!... Nehogy másra tedd! Az Úristenre kérlek!

GYULA: Megörültél?

PAP: Nem, csak ismerlek! Valaki böfög egy új tippet, és te rögtön megkajolod!

A pap és Gyula Nusit meg Imit nézik.

GYULA: Itt az unokaöcsém, el akarom vinni ösztáncre! Nincs valami jobb öltönyöd a segélycsomagból?

PAP: Tudod, hol találod! Hozd vissza!

GYULA: Nem képzeled?!... Kösz!

Váratlanul besiet a Vigéc. Mérgesen elrántja Imi mellől Nusit, és alig hallhatóan szitkozódik.

VIGÉC: Gyere, te ribanc, itt verlek agyon! Itt, ezen a szent helyen! Gyere! Ne húzkodd a kezed, ne húzkodd, mert szétverem a pofád, szétverem!

A Vigéc visszafordul, gyorsan keresztet vet, miközben Nusi nyivákol, sírdogál.

*

Este Gyula és Imi vidáman érkeznek a művelődési ház előterébe. Gyulán kockás öltöny van, Imin fényes zakó.

A tánczene kihallatszik a nagyteremből.

GYULA: Mi van, kispám? Be van gombolva a slicced? Mindig ellenőrizd!

Gyula észreveszi, hogy az övé nyitva van. Begombolja.

GYULA: Hoppá! Hehe! Na, mit szólsz, hova hoztalak? Frankó zene!
Nicsak, a Boldi!

A Vigéc és Nusika könyveket árulnak a lépcső mellett. A Vigéc hangosan felolvass az egyik kötetből.

GYULA: Bocsánatot kérek, maradt még a Leninből?

VIGÉC: Na, menj a francba!

NUSI (*súgva*): Gyszi bácsi!

GYULA: Boldi!...Legjobb könyvek, a legolcsóbban! (*halkan*)
Nusika...

VIGÉC: "Sűrű volt a tűz, lövedék ütődött lövedéknek, akna aknának,
gránát a gránátnak..."

*

Bent a nagyteremben Gyula és a fiú táncolni kezdenek. Iminek nem nagyon megy. A lányok ott hagyják, némelyik kiszalad. Imi is csalódott, dühös. Menekülne, de a nagybátyja nem hagyja.

GYULA: Imi! Imi, kisapám!

*

Kint az előtérben Nusi dúdolgat. A Vigéc elszunnyad.
Gyula jön. Nusi feláll, látszik, hogy az ajtókilincshez van láncolva.

NUSI: Gyszi bácsi!

Gyula ránéz, de nem megy oda. Az ajtónál álló Csocsóval kezd beszélgetni.

GYULA: Sóhaj már két éve nem nyert versenyt!

CSOCSÓ: Most fog!

Gyula elmegy, majd egy pillanat múlva a Nusi mögött lévő ajtót kinyitja és óvatosan behúzza a nőt.

Bent a gondnoki lakásban Imi várja őket. Gyula a konyhából a szoba felé terelgeti az izgatott fiatalokat. Izgatott, boldog várakozással nézi, simogatja őket maga is.

GYULA: Gyertek, gyertek! Gyere, kisapám! Jól van! Minden le van rendezve! (*Imihez*) Nyugi, ne kapkodj, ne kapkodj! Nem krémes a Nusika, hogy befald! Jól van, jól van! Ha úgy alakul, ne szégyellj levetközni! A gondnokkal minden le van rendezve!

Gyula lekapcsolja a villanyt, kimegy.

A Vigéc a könyvei mellett, az előtérben mélyen alszik.

Bent, a szobában Nusi és Imi kóstolgatják egymást.

Gyula a konyhában a homlokát hűti egy vizes kendővel, és a szokásos módon tanácsait osztogatja..

GYULA: Csak gyöngéden, kispám! Csak gyöngéden!

Gyöngédségről szó nincs. A meztelen fiatalok, mint két éhes tigris, vadul egymásnak esnek.

A művelődési ház nagytermének ajtajában Gyula dúdolgat.

A Vigéc felébred és idegesen körbenéz.

GYULA (*oldalról*): "Mindig várni, mire való?" Mi van, Boldikám?

VIGÉC: Nusi hol van?

GYULA: Hát hol lenne? Táncol! Mért, neki nem szabad?

A Vigéc felugrik, beszalad a terembe.

GYULA (*a Vigéhez*): Kapcsolódj már ki egy kicsit, na! Oldódj fel!

Gyula néhány lány karjába löki a Vigéct, és ő maga is táncol, dúdol.

Vigéc Gyulához verekszi magát a tömegben.

VIGÉC: Gyula!

GYULA: Érezd jól magad, Boldikám!

VIGÉC: Hol az unokaöcséd?

GYULA: Ő is táncol.

A Vigéc rohanna kifelé, de a lacipecsenyés Csocsó felesége, Fanny, útját állja.

FANNY: Hölgyválasz!... "Holdas a tó a vizén, színezüst lángot szór a fény... (*dúdol*) egyedül... (*dúdol*)

*

Kicsit később pergőbb zene harsog.

Nyílik az előtérben az ajtó. Imi meg Nusika szerelmes mosollyal kijönnek a gondnoki lakásból. Imi megcsókolja Nusi kezét. Nusi ragyog az örömtől.

Gyula a táncparkettről int a fiúnak.

GYULA: Gyere, gyere, táncolj!

Imi berohan a tömegbe, és eszeveszetten táncolni kezd. Felszabadult, boldog, repülni tudna. És megy a rock, rázza mindenki, remeg a levegő, a padló, a ház, a mindenség.

Gyula is vadul pörög, míg meg nem szédül, s be nem zuhan a táncosok, majd a széksorok közé. Imi rémülten hajol a nagybátyja fölé.

IMI: Gyuszi bácsi!

Gyula már nem tud szólni csak int, hogy nincs semmi baj, legfeljebb meghal.

*

Gyula a kórházi ágyon fekszik, az orrában csövek.
Az orvos éppen vizsgálja.

ORVOS (*nővérhez*): Maradjon mellette! Félek, hogy...

IMI (*bekukkant az ajtón*): Bocsánat!

ORVOS: Ki ez a gyerek?

NŐVÉR: A beteggel jött!

ORVOS: A fia vagy?

IMI: Igen.

ORVOS: Nagyon rossz állapotban van az édesapád!

IMI: Ugye, nem fog meghalni?

ORVOS: Mi mindent megteszünk...

Az orvos kimegy.

Imi közelebb lép a nagybátyja ágyához.

NŐVÉR: Most beszélhetsz vele! Eszméleténél van... De ne fáraszd ki!

Imi leguggol Gyula mellé és közelhajol hozzá.

IMI: Gyuszi bácsi, Gyuszi bácsi!

GYULA (*erőlködve mosolyog*): Menj a paphoz! Tudod, a templom mellett...A nővéreknek meg...

IMI: Adjak valamit?

GYULA: Igen...Vállfát. De ne sokat!

14. képsor, amelyben Imi imádkozik Gyuláért, aki reggelre feltámad, hogy Imivel Pestre utazhassanak a biztos tippel, de lekésik a vonatot.

Este a paplak cellaszerű szobájában Imi már az ágyban fekszik. Könnyes a szeme.

A szőnyegen a pap tornázik, nyögdécselve súlyokat emel. Aztán félbehagyja a testedzést és a lefekvéshez készülődik maga is.

PAP: Nemcsak a léleknek, a testnek is erősnek kell lenni! Sportolsz?

IMI (*majdnem sírva*): Néha focizok.

PAP: Helyes, én is fociztam! Center voltam az Akadémián. A rabbiképzősöket mindig szarrá vertük! (*Keresztet vet.*) Bocsnat!

Pap kimegy egy pillanatra.

Imi felzokog.

A pap visszajön. Mindketten alváshoz készülődnek.

PAP: Mondjunk el egy imát Gyuláért! Tudsz valamit az imáitok közül? (*Imi nemet int*) Akkor mondd utánam: Báruch Áta Ádonáj...

IMI: Báruch Áta Ádonáj...

PAP: Elohénu Mellech Haolám...

IMI: Elohénu Méle Hálomáj...

PAP: Rofé Allim...

IMI: Rofé Allim...

*

Reggel Gyula egy orvosi köpenyben ugrik át a paplak kerítésén, nyakában egy sztetoszkóppal.

Egy perc múlva már a mélyen alvó Imit pofozgatja, ébresztgeti.

GYULA: Ébresztő!

PAP: Gyula! Meg fogsz halni!

GYULA: De nem ügető napon, Samukám! Ébresztő!

IMI: Gyszi bácsi!

Rohanva készülődnek. Futnak ki az ajtón: Imi, Gyula, a pap.

PAP: Gyula, Gyula!

GYULA: Mi van?

PAP: Tudod!... Kettő-kilenc-tizenegy.

GYULA: Sóhaj, Szobaasszony, Fárosz. Megígértem, nem? Köszt mindent, Samukám!

A pap nyakába teszi a sztetoszkópot.

GYULA: Nagyon kérlek, vidd vissza a belosztályra! Gyere már, Imi!

*

Gyula kirohan az útra, integet, és egy közeledő autó elé ugrik. A kocsni irtóztatós fékezéssel meg tud állni.

GYULA: Hé, álljon meg! Hé, hé! Álljon meg, álljon meg!

SOFŐR: Megőrült!

GYULA: Kap egy százast, ha elvisz a pályaudvarra! Na, nyomás! Megvagy Imike?

Az autómotor felbőg.

*

Gyula és Imi berohannak a pályaudvarra.

A pénztárnál óriási tömeg. Gyula megpróbál előre tolnakodni.

GYULA: Szabad? Bocsánat!

Imi felugrik Gyula hátára. Gyula elképedten néz hátra.

IMI: Nyomorékkal vagy!

GYULA: Mi? Mi van?

IMI: Nyomorékkal vagy!

Gyula a pénztáráblakhoz tolakszik.

GYULA: Nyomorékkal vagyok! Nyomorékkal vagyok! Utat kérek, nyomorékkal vagyok! Szabad, szabad lesz? Nyomorékkal vagyok!

IMI: Gyszi bácsi! Megy a vonat!

GYULA: Miii?

Kirohannak a peronra. Futnak a sínek között. A vonat az orruk előtt megy el.

15. képsor, amelyben csodák történnek. Például egy repülőgép leszáll a mezőre, és Csocsó tippje szerint futnak be a lovak. De a legnagyobb csoda az, hogy ha szeretjük az életet, magunkat, meg a szeretteinket, mert akkor tényleg sose halunk meg.

Gyula és Imre a tűző napon mennek a szántóföldeken át Pest felé.

Egy mezőgazdasági repülőgép húz el felettük az égen.

Gyula integet neki, de úgy tűnik a pilóta meg se látta.

Aztán a gép hirtelen közelít, majd leszáll.

*

A repülőgép már ismét fent van a levegőben.

Gyula vezeti. A pilóta rémülten verítékezik mellette.

GYULA: Nyugi, kisapám! Azt hitted, hogy nem voltam pilóta? Most indítják a hatodik futamot!

Imi boldogan nézi a tájat.

*

Gyula és Imi az ügető utcai frontján futnak a bejárat felé.

Gyula Imire támaszkodik.

A kapunál a jegyszedő nő is elkapja az egyre erőtlenebb Gyulát.

IMI: Gyszi bácsi!

ANCI: Mi baj, Gyula?

GYULA: Semmi, Ancika! Hanyadikat indítják?

ANCI: A nyolcadikat!

GYULA: Jaj!

Gyulát Anci és Imi egy padra segítik, ahol lerogy.

ANCI: Hozok egy kis vizet!

GYULA: Imi, Imikém! Most odamégy a kasszához, hármas befutó: kettő, kilenc, tizenegy!

IMI: Nem tudom! Én ezt nem tudom!...

GYULA (*könyörögve*): Kérlek!

HANGOSBEMONDÓ: Figyelem! Fogatok a helyükre! Starthoz!

GYULA: Hallod? Indul a futam!

IMI: Nem hagylak itt!

Gyula Imit nézi meredten. Már szólni se tud.

Imi a kasszához szalad. A pénztáros éppen az ablakot készül bezárni.

IMI: Bocsánat! Bocsánat, bocsánat! A kettő, kilenc, tizenegyket kérem!

A pénztáros még elfogadja a tétet. Egy pillanat múlva Imi már a tiketteket lengeti Gyula felé.

IMI: Megvan! Gyszi bácsi! Megvan!

HANGOSBEMONDÓ: Vigyázz! Egy, kettő! Start!

A sorompók felemelkednek, a lovak kitörnek.
Anci vizet hoz Gyulának.

ANCI: Gyuszikám, Gyuszikám, ne hülyéskedjen! Hát halálra rémíti az embert!

Gyula félig a padon fekvé iszik, de közben a pálya irányába néz, figyeli a futamot.

Imi a korlátnál izgul, ugrál, kiabál a többi ember között.

IMI: Gyerünk, gyere! Gyere! Sóhaj! Gyere, gyere!

Vágtáznak a lovak, repülnek a lovak. A kettes ló elhagyja a kilencest, majd a tizenegyest is, és a befutásnál kialakul a végső sorrend: kettő, kilenc, tizenegy.

IMI (*örömeben ordít*): Győztünk! Gyuszi bácsi, Gyuszi bácsi!
Győztünk!

Gyula nyitott szemmel, mozdulatlanul fekszik a padon. Szemében az ég tükröződik.

Imi a kasszánál átveszi a nyereményt, pörgeti a bankjegyeket és áradó örömmel vigyorog Gyuszi bácsi felé.

"Győztünk! Győztünk!"

*

A felnőtt Imre és Pucus az istállók előtt álldogálva elmélázva néznek a temető felé. A versenynapnak vége, a futamok izgalma eloszlott, a tiketteket összesöpörték. Csak Gyuszi bácsi van jelen, ő néz ránk most és mindörökké.

VÉGE